XXIII. évfolyam 52. szám

Ára: 1 forint

1967. december 28

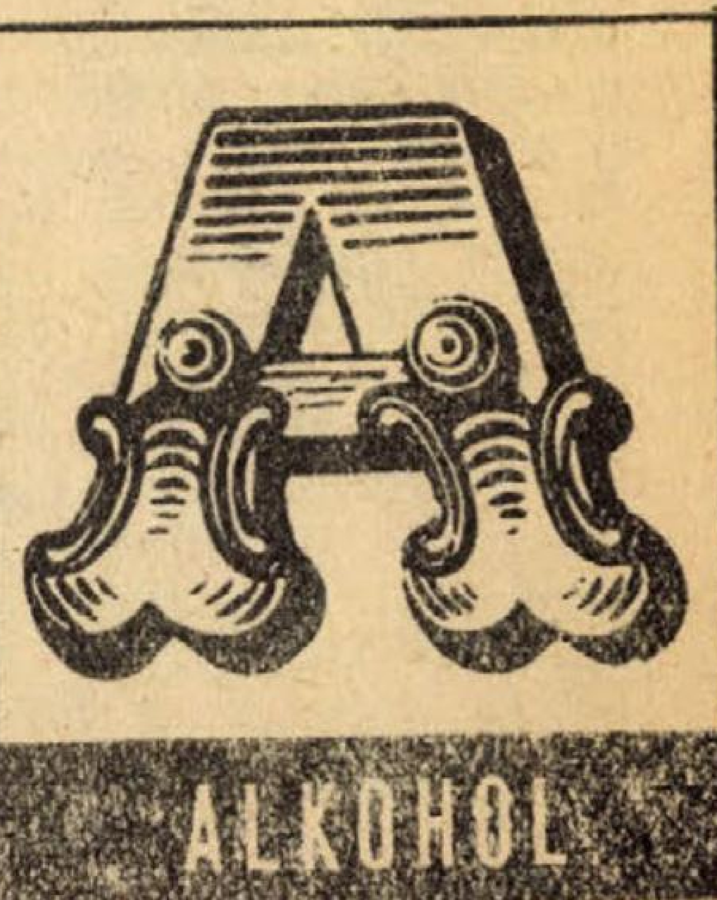
SZILVESZTER ELŐTT

— Gyere már haza, Jóska!

— Érdemes arra a pár napra?

Balázs-Piri Balázs rajza

Az utóbbi időben egyre-másra jelennek meg a lexikonok, a legkülönbözőbb tárgykörből. Úgy gondoljuk, mi sem maradhatunk ki ebből a divatból, ezért szilveszteri számunkat lexikon formában nyújtjuk át kedves olvasóinknak.

BÜROKRÁCIA

Tegnap délután alig hallhatóan kopogtak az ajtómon, beóvatoskodott a szobámba egy töpörnél is töpörebb anyóka, és elrebegte, hogy lenne némi kis panasza, ha lennék szíves meghallgatni.

Először is bemutatkozott: Omagyar Mária, belső-józsefvárosi lakos, hajadon, nyugállományú köztisztviselő. Neve és panasza, mint mondotta, bizonyára nem lesz ismeretlen előttem, mert már több fórumot megjárt vele, sőt, több ízben publikálták is a hazai sajtóban, „Omagyar Mária-siralom" cím alatt. Arról van szó lényegében, hogy a nyugdíjba beszámító folyamatos munkaviszonyból három évet és tíz napot nem tud kellően igazolni, márpedig ha erre nézve hiteles dokumentumokat sikerülne felmutatnia, akkor valamicskével megemelnék csekély havi járandóságát... Egyrészről azt kívánják igazoltatni vele, hogy hol töltötte az 1582. október 5. és 14. közötti 10 napot. Idevonatkozólag felterjesztett ugyan a nyugdíjhatósághoz egy Juliánus- és egy Gergely-naptárt, bizonyítandó, hogy a kettő közötti különbségből adódik az egész, a naptárreform évéből ugyanis a fenti napok egyszerűen kimaradtak, ám még illetékes helyen mindig nem döntöttek afelől, hogy ezt elfogadják-e hitelt érdemlő bizonyítéknak... Még nehezebb az ügy másik része. Ő ugyanis annak idején hópénz elszámoló volt a Kereszteshadjáratügyi Hivatalban, de mivel három éven át se hó nem volt, se pénz, munka nélkül kényszerült eltölteni az időt. Erről is igazolást kellene szereznie, de bonyolítja a helyzetet, hogy a Kereszteshadjáratügyi Hivatalt időközben – általa ismeretlen okok miatt – felszámolták, és az Állami Egyházügyi Hivatal és a Honvédelmi Minisztérium mindmáig nem tudott megegyezni a jogutódlás kérdésében. Ő igazán nem akarja az ügyével foglalkozó hatóságokat sürgetni, mert hiszen – mint említette – ő is sokáig volt köztisztviselő, tudja, hogy nem lehet azt csak úgy felfújni... Engem sem akar sokáig feltartani, meg neki is dolga van, még 69 szerkesztőséget és panaszirodát kell felkeresnie ezzel a csekélyke üggyel...

Alig lépett ki a szobából, egy torzonborz, feldúlt férfi rontott be hozzám:

– Kérem, még a pattintott kőkorszakban beadtam egy kőtáblát a Lakáshivatalba, amelyre a barlangigénylésem volt felvésve. Az illeték lerovásaként, az akkori törvényeknek megfelelően, fel is ragasztottam rá tíz menyétbőrt. Nemrégiben, amikor a Lakáshivatalban felülvizsgálták az elfekvő iratokat, észrevették, hogy csak kilenc menyétbőr van rajta. Egy bizonyára azóta leesett róla és elkallódott valahol. Elég az hozzá, hogy illetékbírságként kirótták rám a hiányzó menyétbőr árát, természetesen a mai árfolyamon, az azóta felgyűlt kamataival együtt! Hát nem felháborító!!

Igyekeztem megnyugtatni, s ígértem, hogy majd utánanézek a dolognak, ám nem sok időt tudtam rá vesztegetni, mert már ott ült szobámban, türelmetlenül, a következő panaszos, aki vidékről utazott fel hozzám:

– Tetszik tudni – kezdte mondókáját –, nekem tanult mesterségem a szemmel verés. Kihaló szakma ez ma már, nem kapunk utánpótlást, mert, sajnos, a mai fiatalok... Na, de hagyjuk!... Így aztán, bár már 91 éves vagyok, még mindig kénytelen vagyok űzni a mesterséget. De hát a szemem nagyon megromlott mostanában, ezért elmentem az SZTK-ba, és kértem, írjanak fel nekem receptre egy szemmel verő gépet. Először azt mondták, hogy ilyen nem is létezik. Ám én elvittem nekik a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat egyik folyóiratát, s azzal bizonyítottam be, hogy igenis Svájcban gyártanak ilyesmit. Akkor meg arra hivatkoztak, hogy erre az SZTK-nak nincs kerete. Elég szomorú ez, kérem, hogy ilyen lelketlenül kezelik az idős falusi dolgozók problémáit. Ezt írja meg, szerkesztő úr!

Radványi Barna

CIRKUSZ

A cirkusz bejárata előtt hatalmas plakát hirdette ordító betűkkel:

VILÁGSZENZÁCIÓ!

MISZTER X,
A CSODÁLATOS
ILLUZIONISTA BŰVÉSZ!

Természetesen ezen az estén is zsúfolásig megtelt a nézőtér. Felgyúltak a reflektorok, és az induló pattogó hangjaira méltóságteljes léptekkel megjelent a porondon Miszter X.

– Mélyen tisztelt közönség. Egy önkéntes jelentkezőt kérek mutatványomhoz. Az illetőt el fogom tüntetni, majd pálcám egyetlen mozdulatával visszavarázsolom. Nos? Van önkéntes jelentkező?

A nézőtéren halk moraj hallatszott, de mind a kétezer ember ülve maradt a helyén. Miszter X szúrós tekintettel nézett végig a tömött sorokon, aztán megállt a zsöllye negyedik sora előtt, és határozott mozdulattal karon ragadott egy 50 év körüli, erősen kopaszodó férfit.

– Ön elvesztette akaratát. Követni fog – suttogta mélyen a szemébe nézve. A férfi követte. A nézőtéren halálos csend. Miszter X hellyel kínálta a férfit, az engedelmesen leült. Az illuzionista fehér selyem leplet terített rá, különös éteri zene hallatszott, s a mágus pálcájával bűvös kört írt le. Aztán felemelte a kendőt. A szék üresen állott. A férfi titokzatos módon eltűnt. Miszter X könnyed meghajlással köszönte meg az óriási ovációt, aztán kezének egyetlen mozdulatával csendet kért:

– Tisztelt közönség! Most következik produkcióm második része. Az eltüntetett egyént visszavarázsolom önök elé.

A dobok rejtelmesen pergeni kezdtek, s ekkor váratlan dolog történt. A nézőtérről egy fiatalember rekedt hangon felkiáltott:

– Az ég szerelmére! Hagyja ott azt a pasast, ahol van. Nem kell visszavarázsolni!

Egy dühös tekintetű nő magából kikelten felugrott:

– Úgy van! Jól beszél! Ha már szerencsésen eltüntette a Bélát, tűnjön el végleg. A felesége vagyok. Jogom van ezt követelni. Egy ilyen garázda alakkal éljek együtt, aki december hónapra 12 forint kosztpénzt adott haza?!

A nézőtéren óriási hangzavar keletkezett. A cirkusz különböző pontjain szavalókórusok alakultak:

A publikum arra kér hát:
Ne hozd vissza Drabák
Bélát!

Miszter X tanácstalanul álldogált a porondon, végül is egy vékony emberke pattant fel a harmadik sorból, és csitítani kezdte a tömeget:

– Kartársak! Csend legyen. Engedjék meg, hogy én beszéljek a kollektíva nevében – kiáltotta, és udvariasan meghajolt Miszter X felé. – A Timsó- és Robbanómotorgyár közönségszervezője vagyok. A gyár dolgozói ülnek a nézőtéren. Egyetlen ember sincs itt, aki ne utálná szívből a nagyképű, kötekedő, goromba Drabák Bélát. Egész kollektívánk óhaját tolmácsolom, mikor arra kérjük, ne varázsolja őt vissza, és áldani fogjuk az ön nevét. Esetleg a szívességét anyagilag is honorálnánk...

Miszter X sajnálkozva tárta szét karjait:

– Sajnos, nem állhatok rendelkezésükre. A cirkusszal kötött szerződésem szerint az eltüntetett egyént köteles vagyok visszavarázsolni.

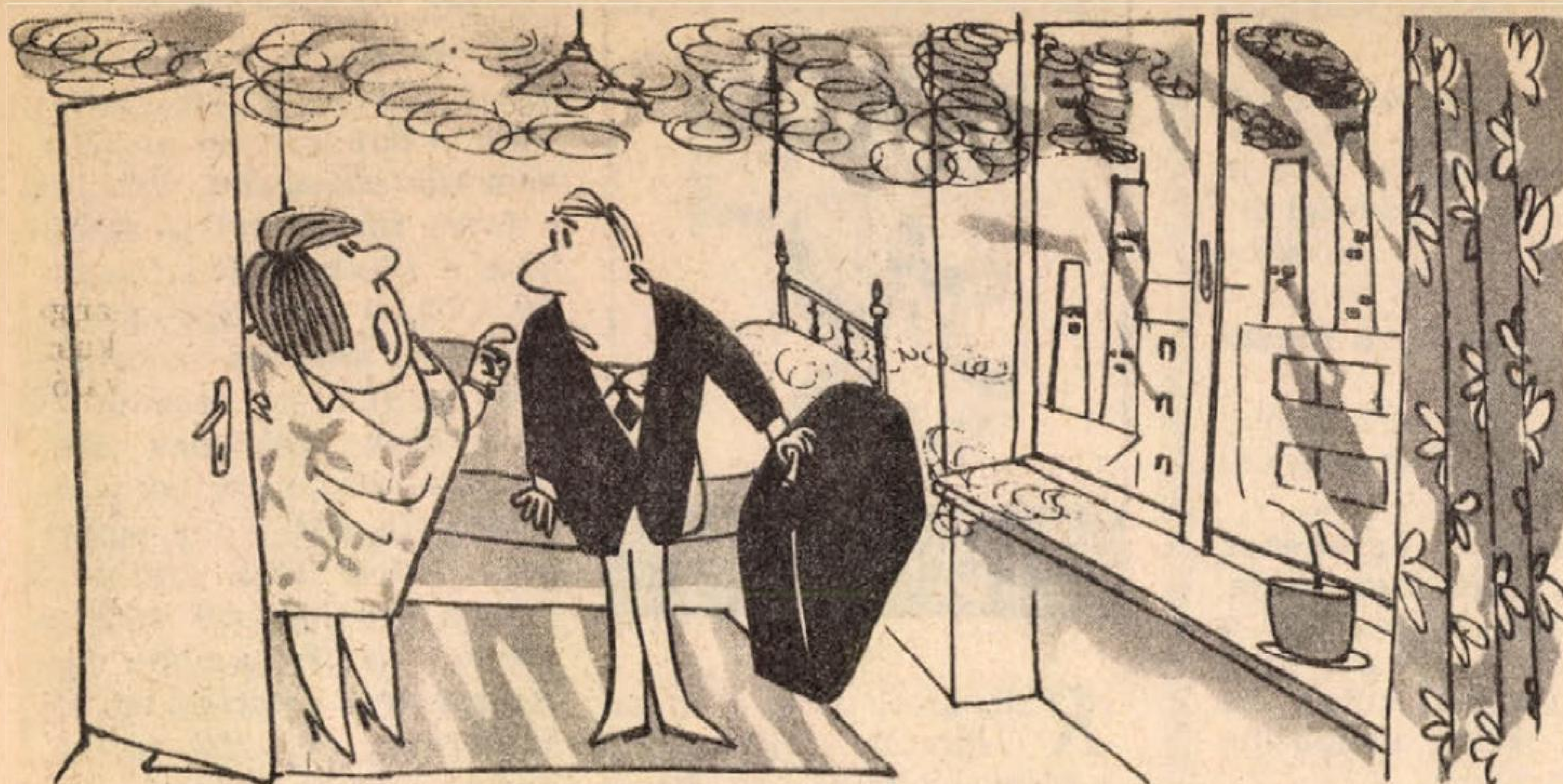
Egyetlen tombolás volt az egész nézőtér: „Abcug! Le vele! Visszakérjük a belépődíjat!"

Miszter X egy kicsit sápadtan, de határozottan egy kört írt le a pálcájával, éteri zene hallatszott, s Drabák ismét ott állt a porondon:

– Ezért még számolunk! – rázta öklét fenyegetően a nézőtér felé, aztán dühösen elrohant. Hatalmas füttykoncert. Szegény Miszter X, a nagy illuzionista feldúltan menekült a timsógyáriak jogos haragja elől. Az oroszlánok ketrecében talált enyhet adó nyugalmat.

Galambos Szilveszter

KÉNYES FŐBÉRLŐ

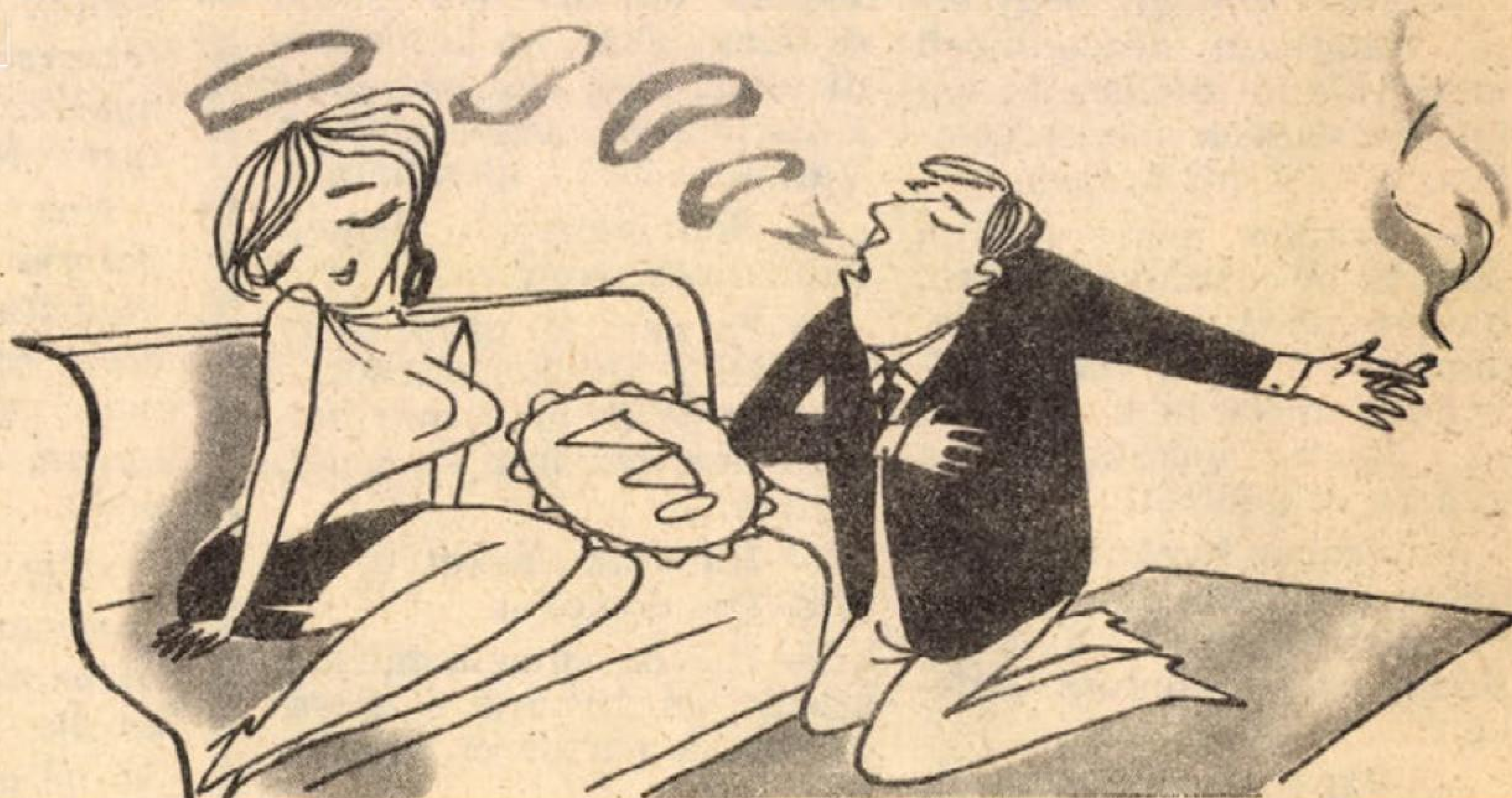
– Nálam nem lehet ám dohányozni!...

Erdei Sándor rajzai

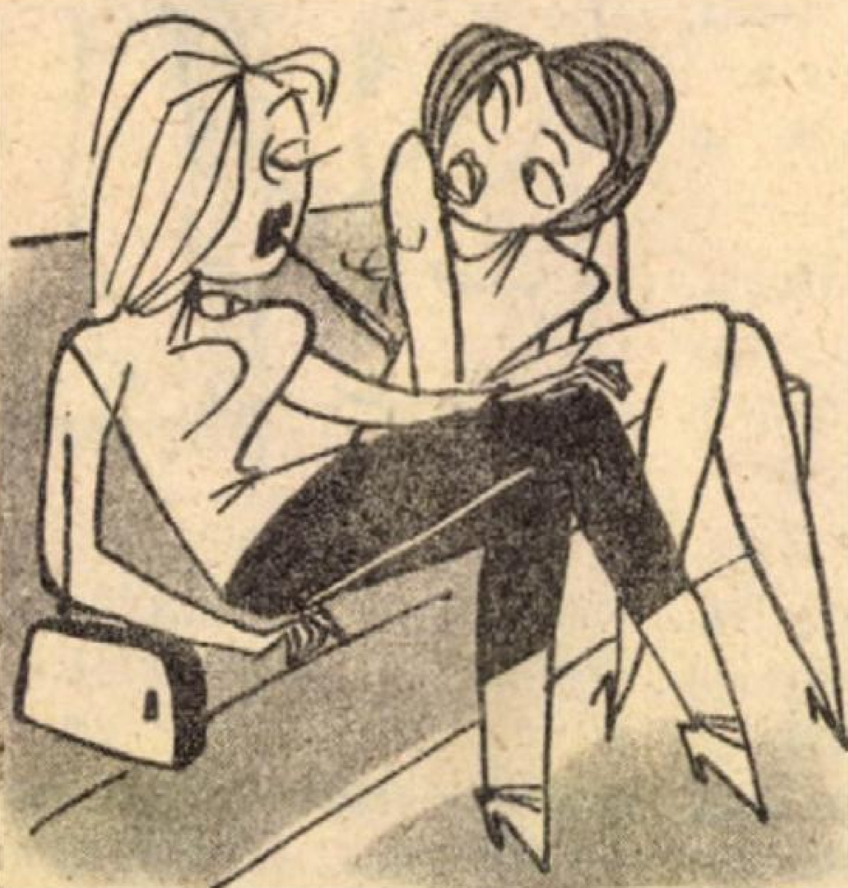
BEFEJEZETLEN SZIMFÓNIA

– Imádom, Mancika.

A SZNOB

– Különös, amióta tele vannak a trafikok külföldi cigarettákkal, azóta nem kell...

EREDMÉNYTELEN PEDAGÓGIA

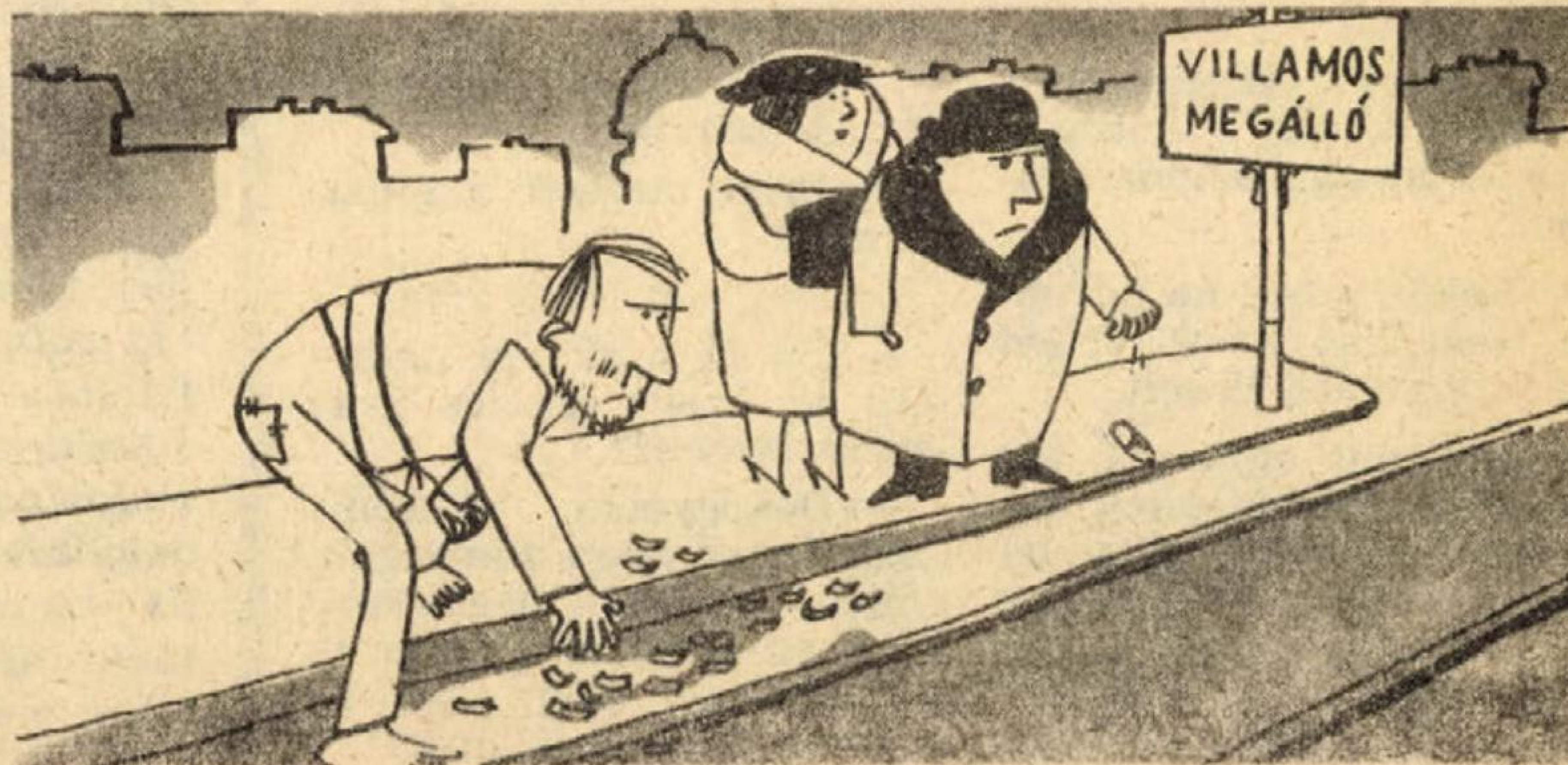
– Na, ízlik még, Pistike?!
– A szivarjaid sokkal jobbak!...

„LEGÚJABB" SLÁGER

– Te sem vagy különb a többinél...

RÉGI SZÉP IDŐK

Volt bőven választék...

ERKÖLCS

Szeretnék önnel vitatkozni, Teplák kartárs, mai életünk erkölcsi problémáiról.

— Nem hinném, hogy erre vonatkozó nézeteimben talál valami kifogásolni valót. Hű vagyok a feleségemhez, és ő is hű hozzám.

— Erkölcs nem csak a férfi és nő viszonyában van, hanem például a kereskedelemben is. Arra volnék kíváncsi, miért nem vette át az ötszáz glészhabnit a gyártó vállalattól?

— Közben lement a glészhabni ára. Csak nem vagyok bolond ráfizetéssel átvenni! Védem a vállalatom érdekeit.

— Úgy tudom, megrendelte.

— De csak telefonon. Levélben nem igazoltam.

— Az adott szó telefonon is kötelező. A kapitalizmusban erkölcsi halottnak tekintik a kereskedőt, ha a megállapodást megszegi. És ez nem ostoba szokás.

— Tehát a kapitalisták miatt vegyem át a glészhabnit ráfizetéssel?

— Lekötötte, megrendelte...

— Mondom, hogy csak telefonon. Nem vagyok hajlandó visszacsempészni a kapitalizmust.

— Ezt senki sem kívánja öntől, de a megrendelt árut erkölcsi kötelessége átvenni. Tanuljuk meg végre, hogy telefonon is lehet üzletet kötni.

— Mégsem vehetem át a glészhabnit. Ez ellentmondana az anyagi ösztönzés elvének.

— Lekötelezne, ha bővebben megismertetné velem erre vonatkozó érveit.

— Roppant egyszerű. Ha a glészhabnira ráfizetek, akkor nem nyerek rajta, ha nem nyerek rajta, akkor nincs haszon, ha nincs haszon, akkor nincs nagyobb kereset, ha nincs nagyobb kereset, akkor nincs ami ösztönözzön. Ön is beláthatja, hogy nem a levegőbe beszélek.

— Csak mindent félremagyaráz, Teplák kartárs. Kétségtelen, hogy a haszon fontossága, népgazdasági érdekből, nálunk is előtérbe került.

— Na látja! És a magasabb kereset is.

— Ez igaz, de csak a jobb munka lehet a magasabb kereset alapja.

— Teljesen egyetértek önnel. Ön sem tagadhatja, hogy ha nem veszem át a glészhabnit, akkor jobb munkát végzek, mint ha átvenném. Ezzel magasabb keresethez jutok.

— Ön reménytelen eset, Teplák kartárs! Ha eladni és venni akar, ha kereskedni akar, meg kell szereznie a partnerek megbecsülését. Vállalnia kell a glészhabnit.

— Nem vállalom. Ismétlem: nincs papír róla.

— És nem fél attól, hogy elveszti a hitelképességét, a bonitását? Ez most már nélkülözhetetlen lesz az üzleti életben!

— Hagyjuk ezeket a kapitalista dolgokat.

— Ha ön megtartaná a szavát, és átvenné a glészhabnit, a partnerei becsülnék önt.

— Mondja már, majd nem becsülnek.

— Gondoljon arra, hogy a glészhabni csekély árkülönbözete sem teljes egészében az ön vállalatát terhelné. Ha kevesebb a nyereség, kevesebb lesz az állami nyereségelvonás is.

— Ez valóban meggyőző érvnek látszik.

— Tehát átveszi a glészhabnit?

— Szó sem lehet róla!

— Ön nem akarja betartani az üzleti erkölcs íratlan szabályait?

— Dehogynem akarom! Csak éppen azon töprengek, miként lehetne megoldani, hogy ne az állam vonja el a nyereséget tőlem, hanem én vonjam el az államtól...

Földes György

FIATALSÁG

Köztudott tény, hogy a legtöbb filmcsillag dublőrrel dolgozik. (Hölgyek fennforgása esetén ezt dublőznek hívják.) A dublőr a főszereplő alteregója, aki nyaktörő felvételeknél helyettesíti a sztárt.

Nos, ámbátor sohasem voltam moziszínész, a kalandfilmek rettenthetetlen hőse, egy időben nekem is volt dublőröm — igaz ugyan, hogy csak ki-ki alapon.

— Ha jól emlékszem, 1949 tavaszán megszólított egy rokonszenves, negyven év körüli hölgy, bizonyos dr. Sz.-né a Szabolcs utcai kórház kertjében, hogy nagyon hasonlítok a fiára. Mivel az anyák ilyesmiben elég kompetensek, mondtam neki, hogy érdekel a dolog és szívesen megismerkedném a kedves csemetéjével.

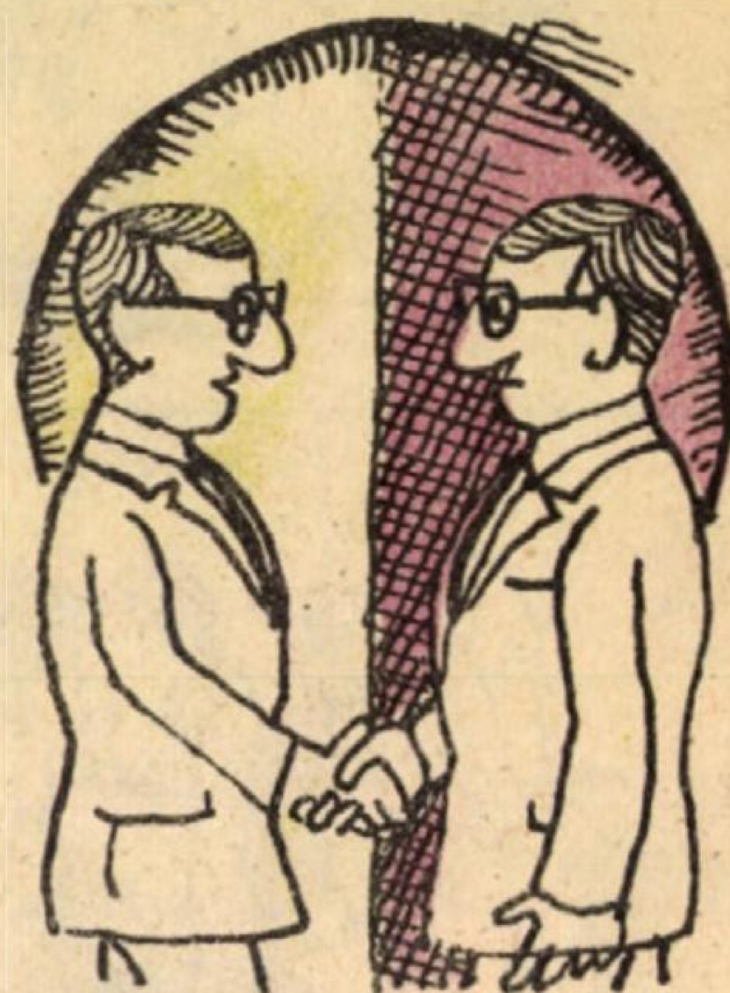
Doktor Sz.-né nem túlzott. Sz. Ottó és én valóban úgy hasonlítottunk egymásra, mint két csomag tojáspor.

Kevés embert ér az a kivételes szerencse, hogy tizenöt esztendős ikertestvére születik. Ottó és én érthető módon megörültünk a sors eme váratlan kegyének. Elhatároztuk, hogy az amúgy is meglevő rendkívüli hasonlóságot még tovább fokozzuk egyforma ruhákkal, egyforma talpbetétekkel és egyforma szemüvegekkel.

A különös véletlent rövidesen gyümölcsöztetni is tudtuk. Mivel hasonmásom egy másik gimnáziumba járt, időnként, ha erre szükség volt, elmentem helyette felelni a humán tárgyakból, ő pedig rendszeresen beült a padomba, amikor matek dolgozatot írtunk. Kulturális csereakciónk mindkettőnk bizonyítványát jelentősen megjavította.

Barátságunk odáig fajult, hogy midőn egyszer megkértem, menjen el helyettem valahová verekedni, mivel nekem, sajnos, mozijegyem van, viszont az affér nem tűr halasztást, Ottó, ez a derék fiú szó nélkül elvállalta a népszerűtlen feladatot. Jól el is náspángolták szegényt! Másnap aztán nagyot néztek az osztálytársaim, akik időközben szintén tudomást szereztek a lovagias ügyről, hogy egyetlen kék folt sincs rajtam...

Nem sorolom fel most a sok-sok tréfát, amiket hasonlóságunk segítségével elkövettünk, de attól tartok, hogy az életben nem lesz még egy ilyen príma alibim, mint amilyen Ottó volt. Ha például szakítani akartam szívem hölgyével, ám viszolyogtam a cirkusztól, amit a kislány feltehetőleg rendezni fog, csak elküldtem magam helyett Ottót, aki pléh pofával elintézte a mókát. Hasonló kényes esetekben természetesen én is mindig a rendelkezésére álltam.

De, sajnos, eljött a pillanat, amikor búcsút kellett vennünk egymástól. 1957 elején pajtásaim egy csoportja csábítgatni kezdett külföldre. Elmeséltem a problémát hasonmásomnak.

— Mi a szándékod? — kérdezte.

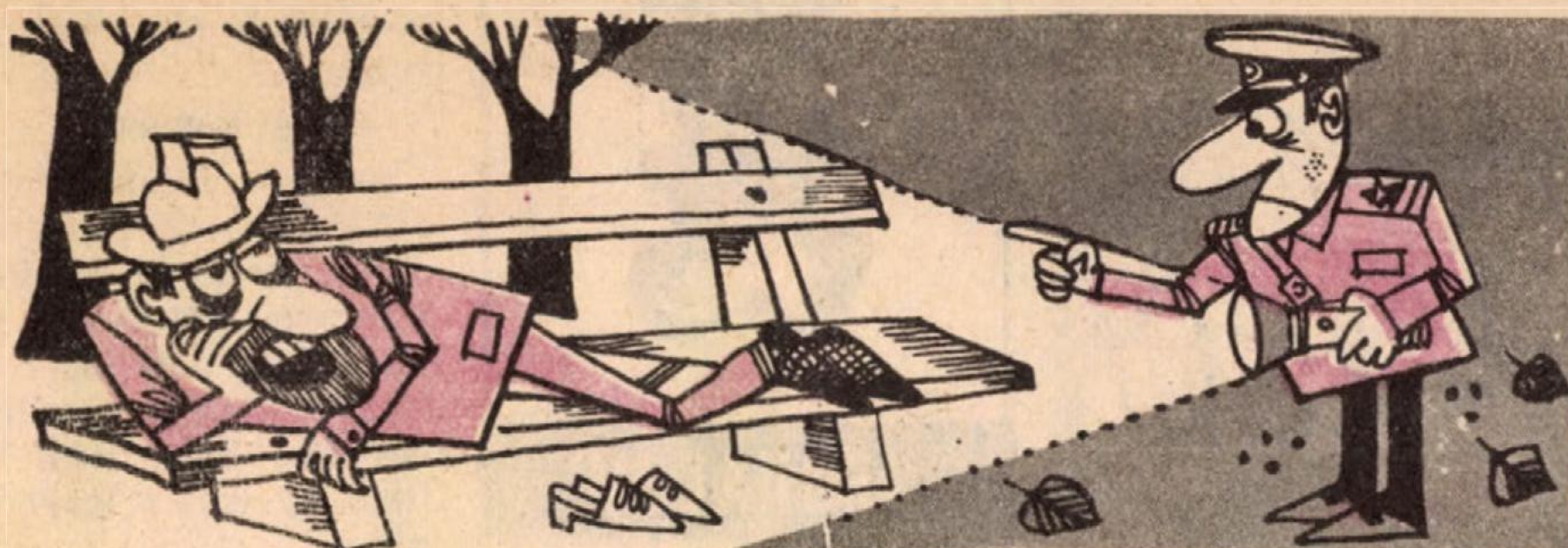
— Nézd, megmondom neked őszintén. Minden politikai hátsó gondolat nélkül szeretném végre beutazni kicsit a világot. Azonban már nagyon öregek a szüleim...

Ottó szemében megértő fény villant:

— Az én szüleim még nem olyan öregek. Tudod, mit, disszidálok helyetted!

Útjaink ekkor elváltak, és én azóta kénytelen vagyok a legkínosabb és legveszélyesebb feladatokat is dublőr nélkül megoldani.

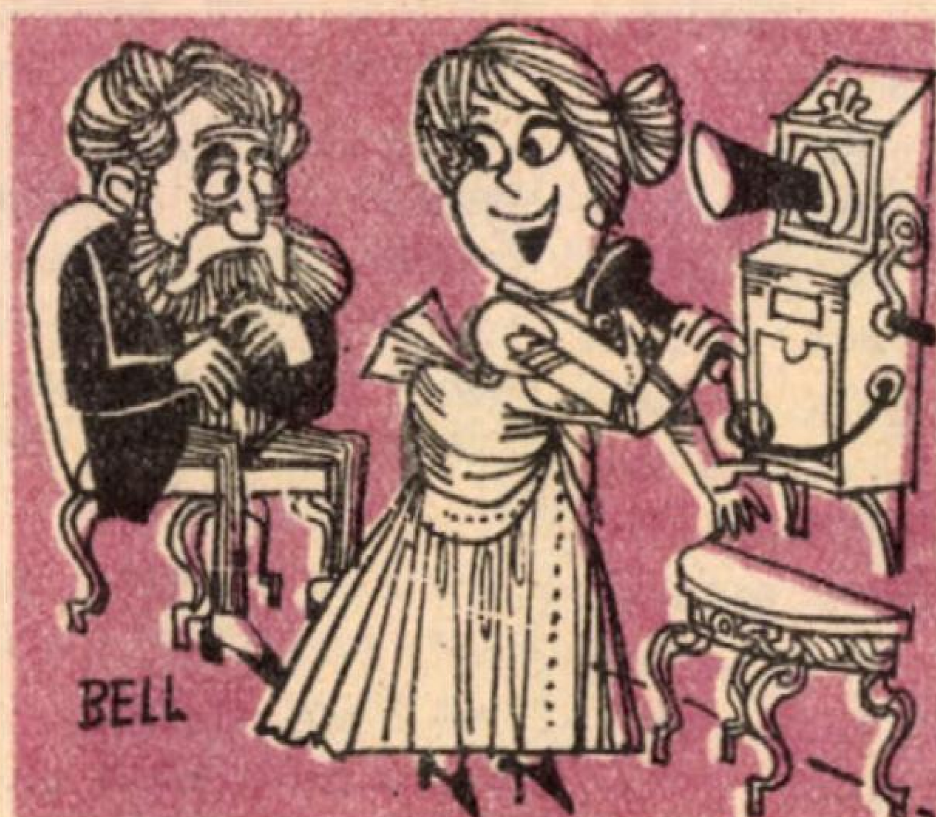
Dalmáth Ferenc

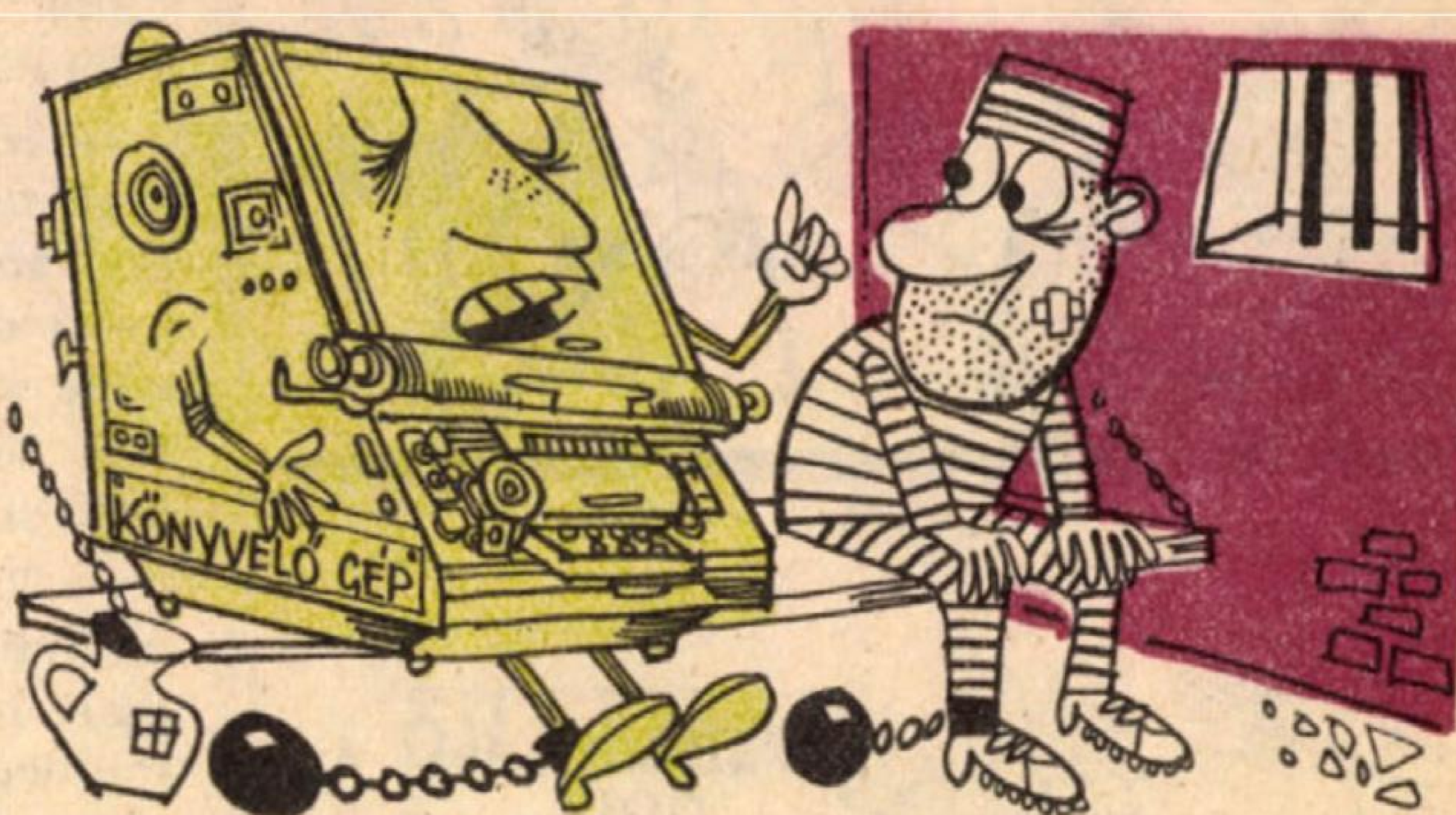
– Annyi a háztartási gépünk, hogy nekem már nem jut hely a lakásban!...

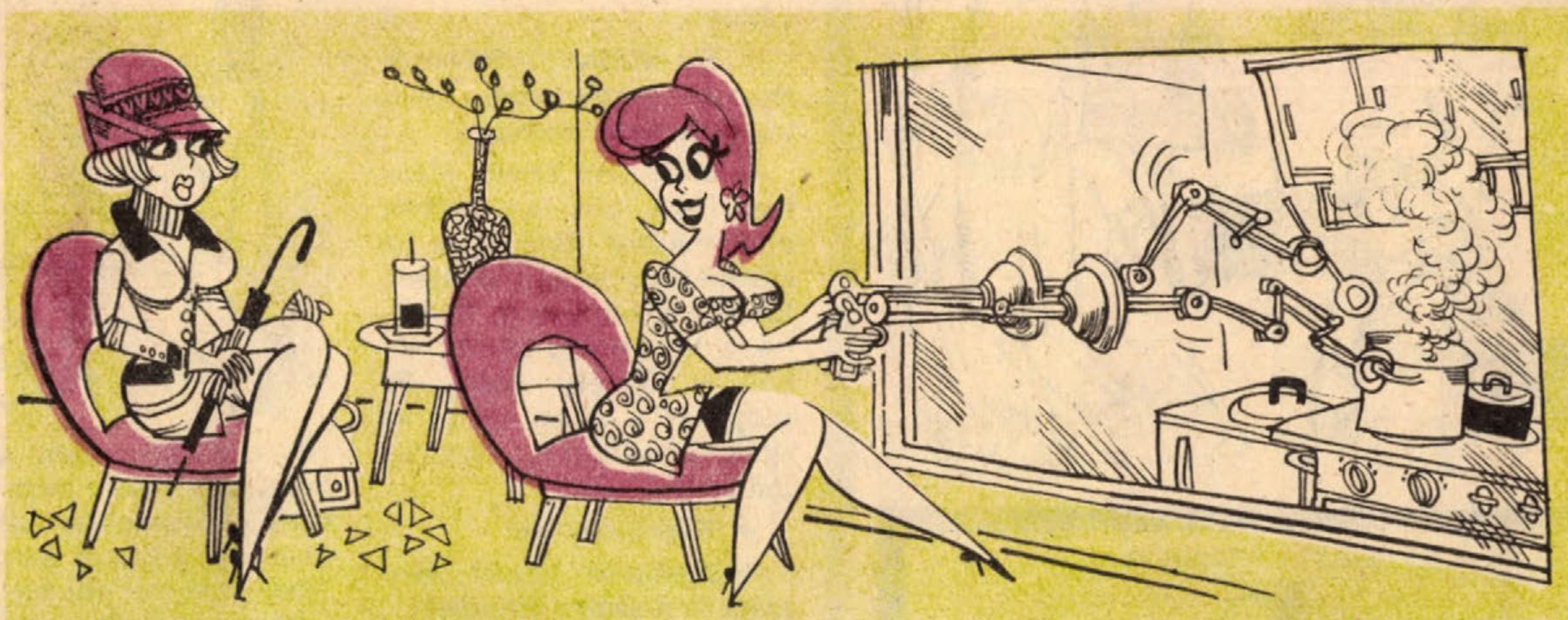
Endrődi István rajzai

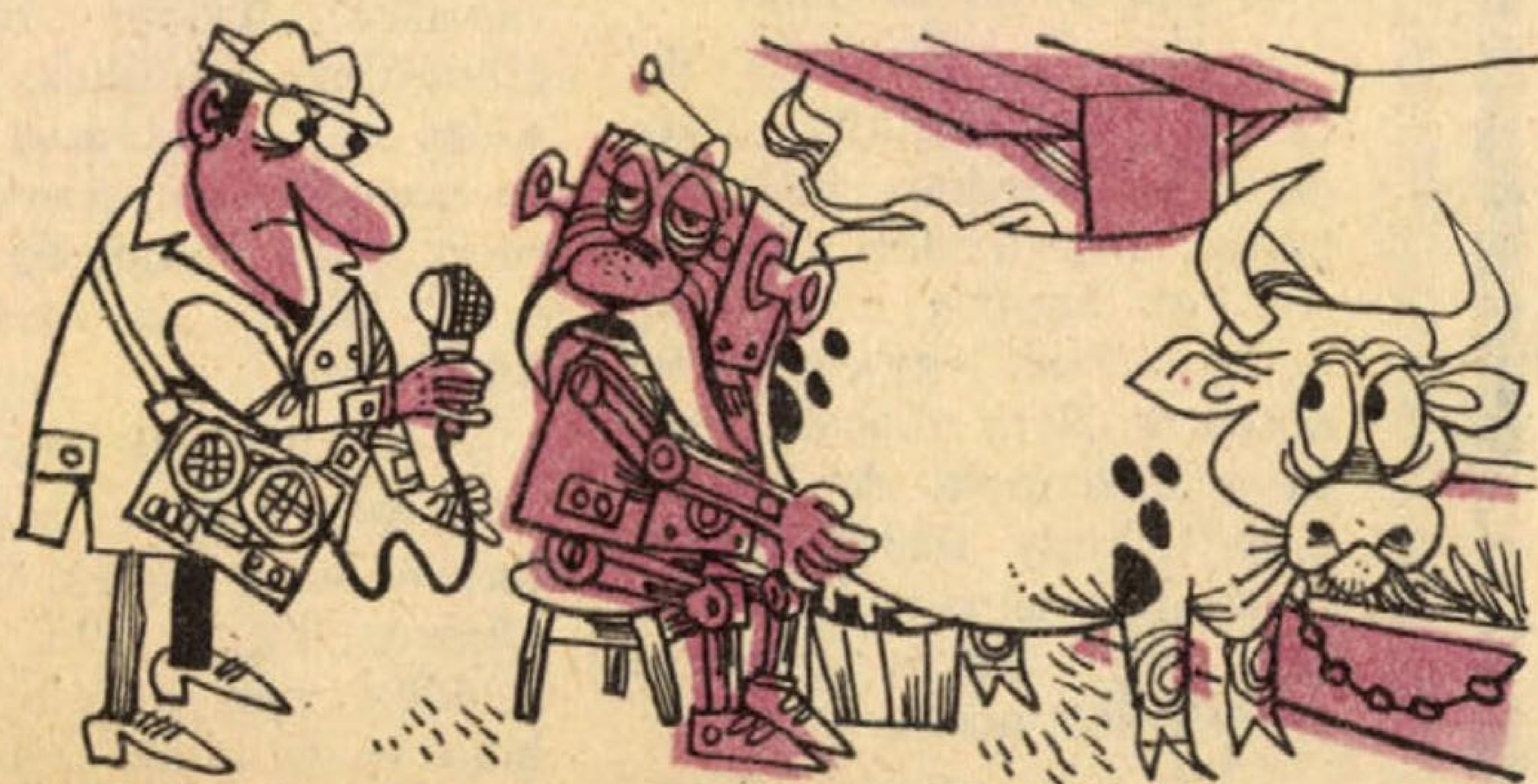
– De jó, Graham, hogy feltaláltad a telefont, legalább le tudom mondani azokat az undok Smithéket!...

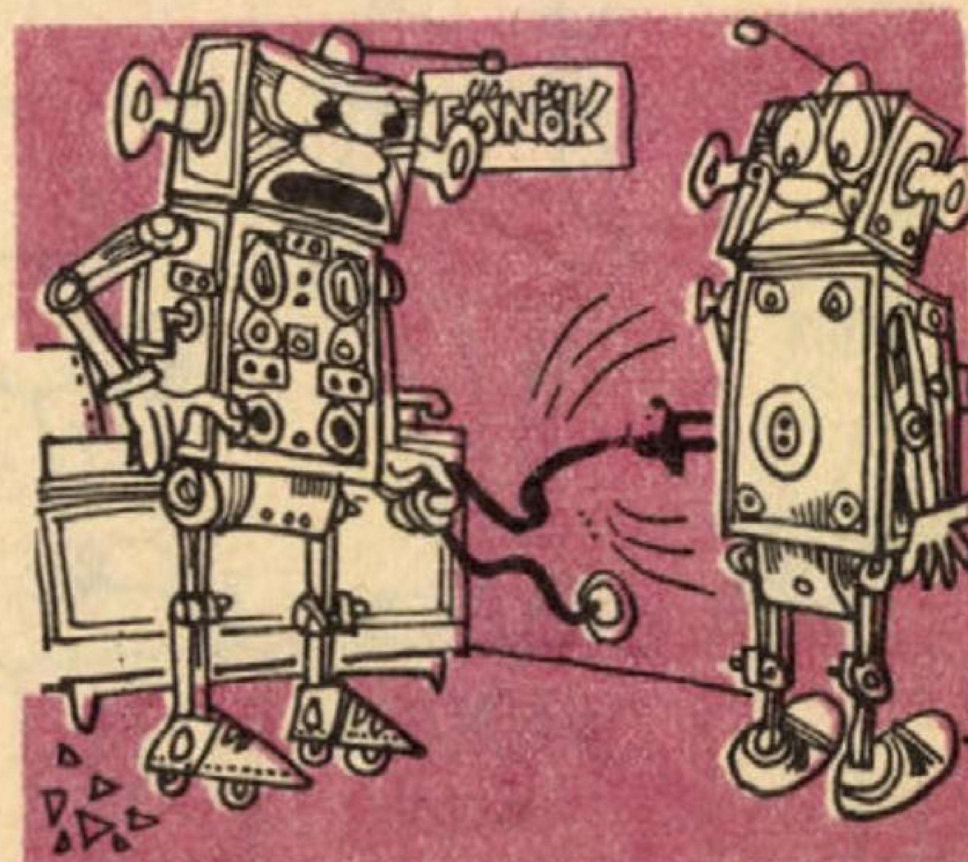
– Már annyira tökéletesítettek, hogy önállóan sikkasztok!...

– Tudod, így nem leszek konyhaszagú!...

– Sajnos, a fiatalok már mind a városba mentek!...

– Vegye tudomásul, hogy nálam nem fogja tovább az áramot lopni!...

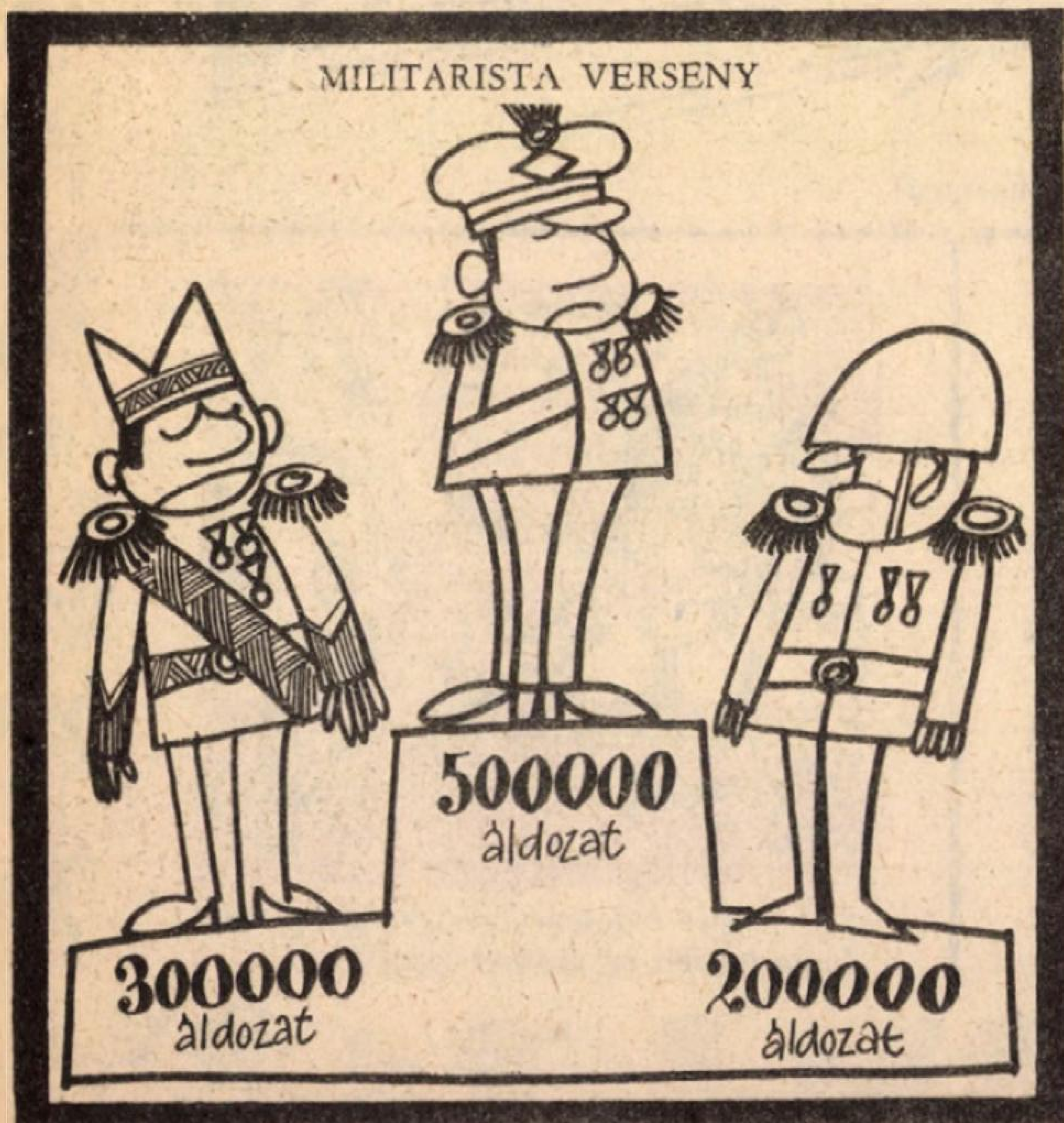

Mészáros András rajzai

– Helyi háborút vállalnék!

Ne haragudjék, ha csak közhelyeket tudok mondani: fogadja őszinte részvétemet...

— Köszönöm. Én még csak tartom magamat valahogyan. Hanem ha a két gyermekemre nézek, bőgnöm kell. Én, ugye, egész nap dolgozom. Ki fogja a gondjukat viselni eztán?

— Talán intézetbe kellene adnia őket... És mondja csak, most három hete még minden rendben volt?

— Igen. A feleségem vidám volt, ellátta a házat, sütött és főzött, nevelte a két kis lurkót... Boldogok voltunk.

— És aztán... Szörnyű. Hogyan történhetett ilyen tragikus hirtelenséggel?

— Máig sem értem. Mentem haza, mit sem sejtve, mint máskor. Bemegyek az előszobába, nem jön elém. Ez már gyanús volt. Benyitok a konyhába, Margit sehol. A tűzhely hideg. És tudja, az a süket csend az egész lakásban... Nyugtalan lettem.

— Képzelem. És?

— Reszkető kézzel nyomom le a szoba kilincsét... Belépek. Hát ott találom a szerencsétlent...

— Éppen írt szegény?

— Igen. Az asztalnál ült, és írt. „Mit csinálsz, Margit?" — kérdem megdöbbenve, mert azelőtt sohasem írt. Azt mondja erre, hogy ne zavarjam, egy novellán dolgozik. Nem akartam hinni a fülemnek, de látnom kellett, hogy igazat beszél. Csakugyan egy novellát írt. Már vagy hat ív papirost telekörmölt addigra.

— De hát miért? Miért? Nem kérdezte meg tőle?

— Persze hogy megkérdeztem. „Mi jutott az eszedbe? — kiáltottam rá — hiszen te azelőtt sohasem írtál novellát!" Furcsán mosolygott, és elém tett egy levelet.

— Egy levelet!?

— Igen. Valami Hodobácz Jolán írta, egy folyóirat irodalmi szerkesztője. Biztatta a feleségemet, hogy csak írjon, mert beküldött novellája tehetségre vall, bár egyelőre még nem közölhető. Ez volt a levél tartalma.

— És azóta ír.

— Igen. Már reggel hatkor írni kezd. Én öltöztetem fel a gyerekeket, én főzöm meg a reggelit. De aztán elmegyek a hivatalomba. Margit pedig egész nap ír. A gyerekek éheznek. Tegnap is a lépcsőházban a vakolatot kaparták le a falról, azt ebédelték.

— Szörnyűség. Mi lesz, ha ez így megy tovább?

— Nem tudom. A lakás három hete nem volt taka-

rítva. A feleségem három hete nem eszik, nem iszik, csak ír. Huszonhat kilót fogyott, és teljesen kiszáradt. Nem ismerne rá, ha látná. Éjfélre elkészül a napi novellájával, hajnali háromig javítgatja, ötkor kezdi a másikat. Tízkor berohan Hodobácz Jolánhoz, aki az előző napit elolvassa és arra biztatja, hogy csak írjon, mert van tehetsége, bár amit hozott, az még nem közölhető.

— És miről ír szegény?

— Mit tudom én? Most ügyvédhez megyek, mert el akarok válni tőle. Aztán feladok egy apróhirdetést, hogy magamnak szerető feleséget, két kis gyermekemnek analfabéta édesanyát keresek.

(t.)

A LOTTÓZÓBAN

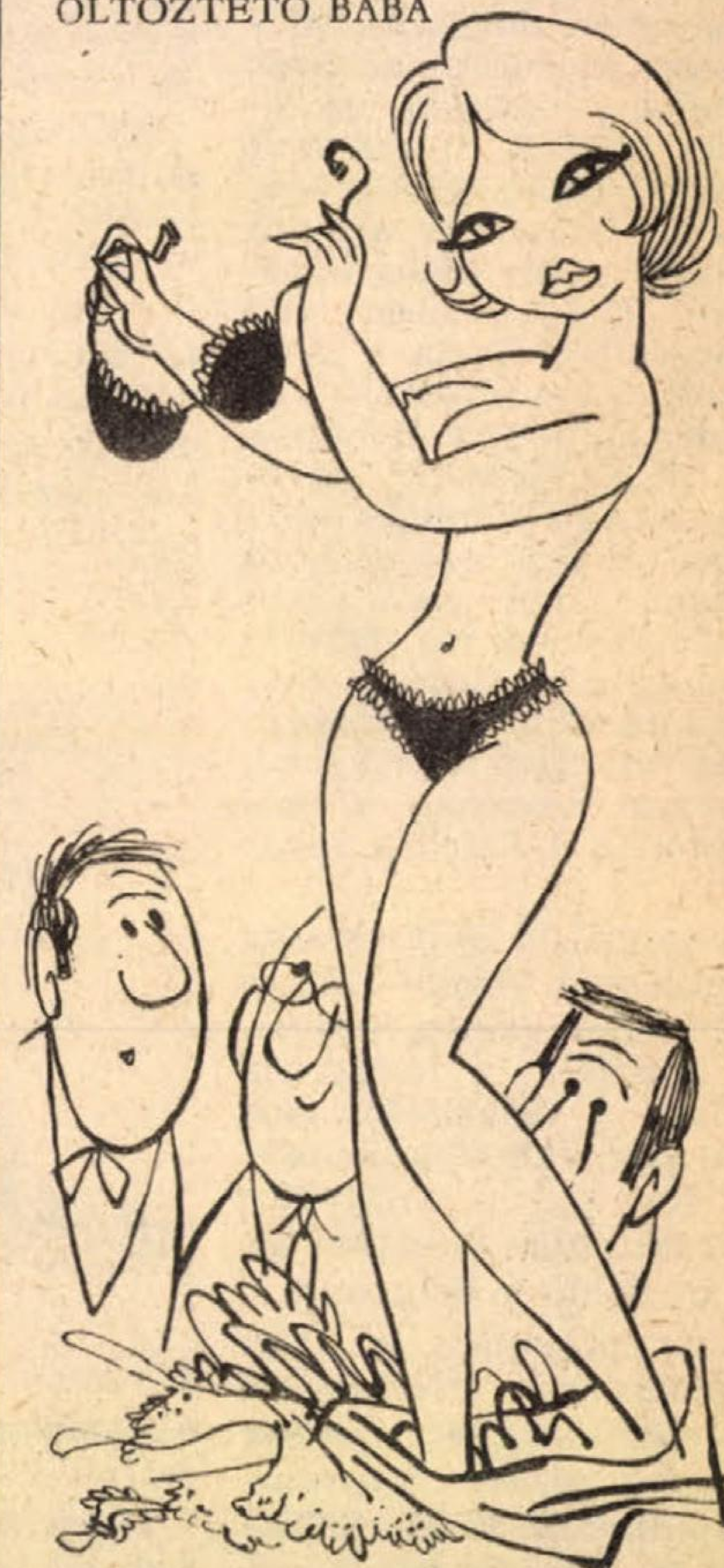

– Csak attól félek, hogy ha gazdagok leszünk, nem fogsz szeretni...

Pusztai Pál rajzai

ÖLTÖZTETŐ BABA

KVÍZ

– A versenyző felkészült. Kezdődjék a játék!

JuCika és a hazárdjáték

KRIMI

Tanítványai Maestrónak szólították, és betörő berkekben nagy tekintélynek örvendett: senki sem tudott úgy falat bontani, mint ő. Elegánsan, gyorsan, célratörően dolgozott. Művészete megérett az évek folyamán, lehiggadt és leegyszerűsödött, mégse volt fantázia híján, csupán kerülte a fiatalokra annyira jellemző romantikus túlzásokat. Ifjú éveiben vad szenvedéllyel fúrta a falat, gomolygó porfelhőben, de mindez ma már a múlté, ma már nem törekszik látványosságra. Különleges szerszámaival pontosan ott kezd bontani, ahol kell, nem mozdít el egyetlen tégladarabot sem feleslegesen. Szereti a rendet, a tisztaságot, és ha végzett a munkájával, gondosan összesöpri a hulladékot és lekeféli a ruháját.

A műgyűjtő Štifanowszky lakását már régóta kinézte magának, és pontos haditervet készített. A földszintes lakásba a szomszédos maszek zöldségbolton keresztül jut be. A műgyűjtő hosszabb időre elutazott, tehát nyugodtan dolgozhat.

A terepszemlén azonban megdöbbentő felfedezést tett. Stifanowszky lakása nem volt bezárva. Lenyomta a kilincset, és az ajtó kinyílt. A Maestro nem akart hinni a szemének. „Micsoda gondatlanság! Ide bárki besétálhat" — mondta szörnyülködve, és besétált a lakásba. Életében talán először, zavarban volt, és nem tudta, mitévő legyen. Ha a szobában levő kincsekre nézett, ellágyult a szíve, de a mód, ahogyan bejutott a lakásba, megzavarta elképzeléseit, és nem érzett semmiféle örömöt. „Ez nem az én stílusom — gondolta magában, aztán felmordult. — Az ördög vinné el ezt a szenilis Stifanowszkyt! Nem zárja be a lakását, a hülye!" Tekintetét körüljártatta a szobán, aztán a falhoz lépett, és megkopogtatta. „Ez igen, ez fal. A régiek még nem spóroltak az anyaggal." Leült egy karosszékbe, tűnődve elszívott egy cigarettát, aztán lassú, ráérős léptekkel elhagyta a lakást.

A zárral sokat bajlódott, mert valami különleges biztonsági zár volt az ajtón, és időnként abba kellett hagynia a munkát, mert jöttek-mentek az emberek, de végül is sikerült. Sikerült bezárnia az ajtót.

Éjjel a zöldségesboltban megevett egy aprócska narancsot, aztán nekilátott a közfal kibontásának. Villámgyorsan, szinte zajtalanul dolgozott, a tőle megszokott precizitással és eleganciával, amelyet annyian próbáltak utánozni, de hiába. Egy óra múlva már otthon is volt a zsákmányával, és aludni tért.

Másnap nem ment el hazulról. Egész nap otthon téblábolt, és ha csengettek az ajtón, összerezzent.

A következő napon már nyugtalan lett, és délelőtt és délután is elment hazulról, de csak egy órácskára. Amikor hazajött, mindig meg-

kérdezte a házfelügyelőt s a szomszédokat: nem keresett senki?

Harmadnap már ideges volt és feltette magának a kérdést: lehet, hogy a rendőrség nem ismerte fel a stílusát? Lehet, hogy összetévesztették valakivel?

Este aztán nagy kő esett le a szívéről. Bevitték a rendőrségre, és a nyomozó azt mondta:

— Két napig beteg voltam, de amikor bejöttem és megláttam a lyukat a falon, és megláttam az összegyűjtött hulladékot, azonnal tudtam, hogy te voltál. Ez a te stílusod!

A Maestro hálásan elmosolyodott, aztán felháborodottan tagadni kezdett...

Mikes György

LAKÁS

Ebben a hónapban még nem is találkoztam az én Hudák Lajos barátommal, most aztán ki nem jön velem szemben, mint ő!

– Meg sem ismertelek volna – mondom neki –, ha nem te lennél. Frissen vasalt ing, gamásni, arcvíz, színházba mégy?

– Vendégségbe – mondja Hudák.

– Közös ismerőshöz?

– Nem – mondja Hudák –, még én sem ismerem a vendéglátóimat. Még csak nézegetek itt az új lakóházak között. De ezeknek a házaknak egyikében lakik egy lakó, egy szerencsés, aki még nem is sejti, hogy nemsokára becsönget hozzá egy vadidegen férfi, és egy kevéske boldogságot visz az otthonába.

– Csak az történhetett veled – mondom Hudáknak –, hogy te házi áldásokkal házalsz újabban, vagy valami hasonlóval, és most nálam próbálod ki a mondókádat.

Hudák szánakozva nézett végig rajtam:

– Sohasem értettél meg engem az első szóra. Hát gyere velem, győződjél meg, hogyan szerzek naponta boldogságot másoknak, s egyúttal magamnak szíves vendéglátást, többnyire vacsorával, kávéval és likőrrel.

Körülnézett, és a tekintete megállapodott egy közeli házon.

– Ez jó lesz – mondta –, itt még nem jártam. A ház első látásra is megállapíthatóan társasház. A második emeleten jobbra világos az utolsó két ablak, oda most felmegyünk.

Fiatal nő nyitott ajtót, pongyolában, mögötte a férje állt.

– Ezer bocsánatot kérünk – mondta Hudák, és szabadkozva állt az ajtóban.

– Doktor Hudák vagyok – mondta Hudák –, ez pedig a sógorom – és rám mutatott.
– Nagyon sajnálnánk, ha zavartunk volna, talán már készültek is lefeküdni.

– Nem – mondta a fiatalasszony –, de miről lenne szó? Csak lépjenek beljebb.

– Arról van szó – mondta Hudák bocsánatkérően –, hogy nekünk az önökéhez hasonló lakásunk épül, illetve pont ilyen lakás, így informáltak minket, és szerettünk volna egy ilyen lakást látni készen, egészen más így, ugye, mint egy alaprajzot nézegetni...

– Tessék – mondta most a férfi udvarias kelletlenséggel –, ha jól értettem, szeretnék megnézni a lakásunkat. Hát csak tessék.

– Köszönöm – hálálkodott Hudák, és mindjárt felfedezett az előszoba falán egy süllyesztett kis nyílást a magasban. Döbbenten nézett rám: – Látod a mi piszok építészünket – mondta Hudák dühösen –, látod, hogy ilyen nagyszerű kis faliraktárt nem csinált nekünk!

Vendéglátónk arca barátságosabb mosolyt öltött:

– Ez csakugyan nagyon praktikus dolog – bólintott Hudák felé –, annyi sok holmi belefér, érdemes volna veszekedni érte maguknak is. Jöjjenek talán a fürdőszoba felé.

Benyitottunk a fürdőszobába, Hudák a galléromba kapaszkodott, és rekedten suttogta:

– Kék csempe, és fejmagasságig! Ez ragyogó, és nekünk mit adnak a nyomorultak!

– Maguknál mivel tervezik? – kérdezte a férfi.

– A legközönségesebb fehér műanyag-lappal akarják borítani, hónaljig! Látod – kiáltott Hudák felém –, ilyen fürdőszobánk is lehetne! Mondja – fordult hirtelen a házigazdához, aki lopva derűs mosolyt váltott a feleségével –, megmondaná, mennyibe jön a lakás havonta?

A házigazda feleletére Hudák elvágódott a fürdőszoba kövén, gyengéden felemeltük és a szobában egy kerevetre fektettük. A fiatalasszony konyakot hozott, Hudák lassan magához tért.

– Kétszáz forinttal olcsóbb, mint a mienk... – suttogta.
– De szerencsések is! – Felnyitotta a szemét, azzal hirtelen felült, és a lakószobára bámult.

– Nem igaz! – hüledezett Hudák –, ez a szoba legalább egy méterrel szélesebb, mint a miénk lesz!

Később mind a négyen összetegeződtünk. Géza, a házigazda, hosszasan magyarázta nekem, hogyan kell ellenőrizni az építkezés minden mozzanatát, ezalatt Hudák a konyhában háromnegyed óra hosszat kávét főzött Piroskával.

Lefelé menet a lépcsőházban Hudák megjegyezte:

– Elfelejtettem megemlíteni a balkonjukat, akkor bizonyosan bontottak volna befőttet is. Teli volt a konyha finom befőttel.

Somogyi Pál

M
MEZŐGAZDASÁG

Fülöp György rajzai

TEJTERMELÉS

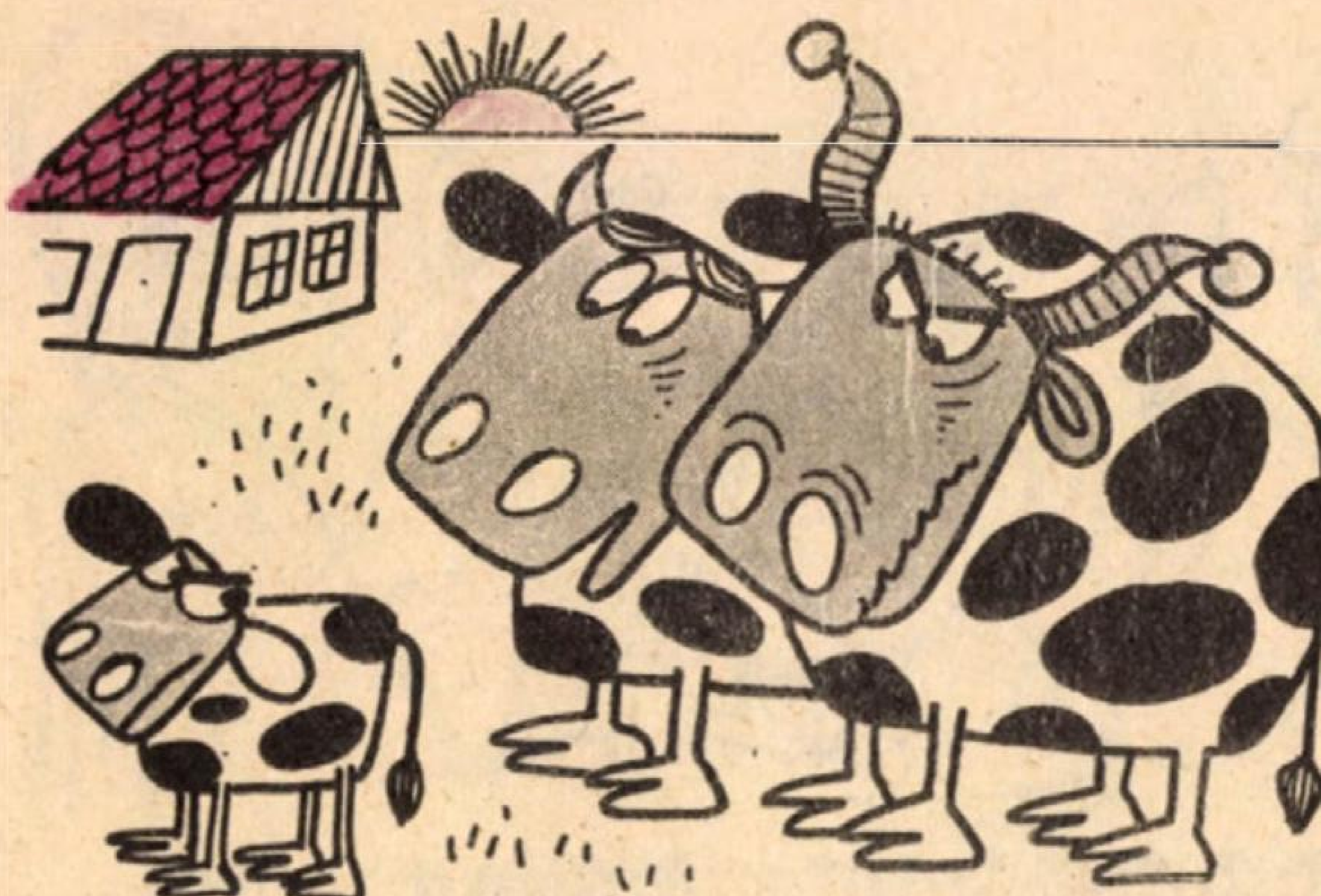

– Nem érdekes? Mióta beázik az istálló, többet fejünk . . .

ÖNTÖZÉSES GAZDÁLKODÁS

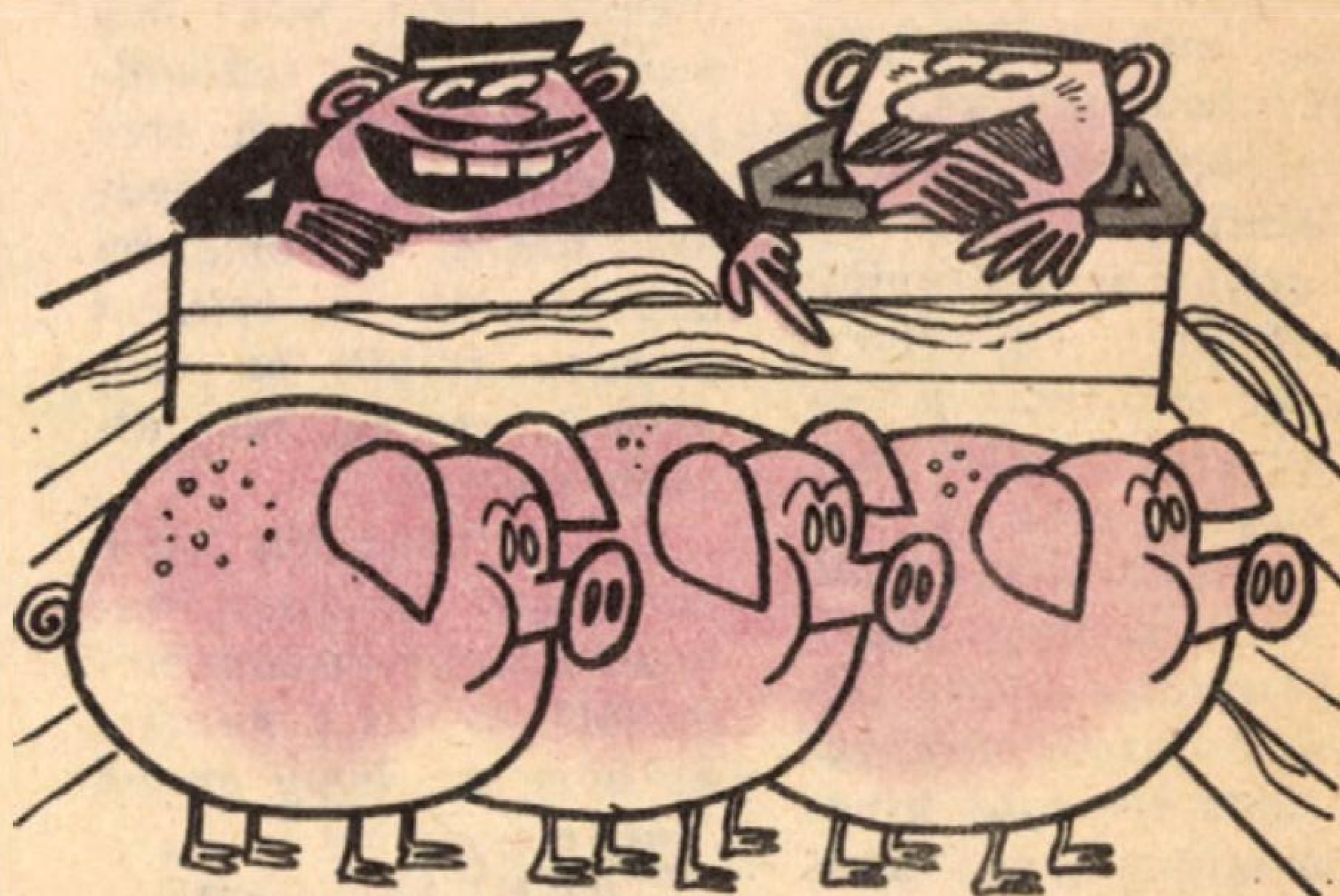

BORJÚNEVELÉS

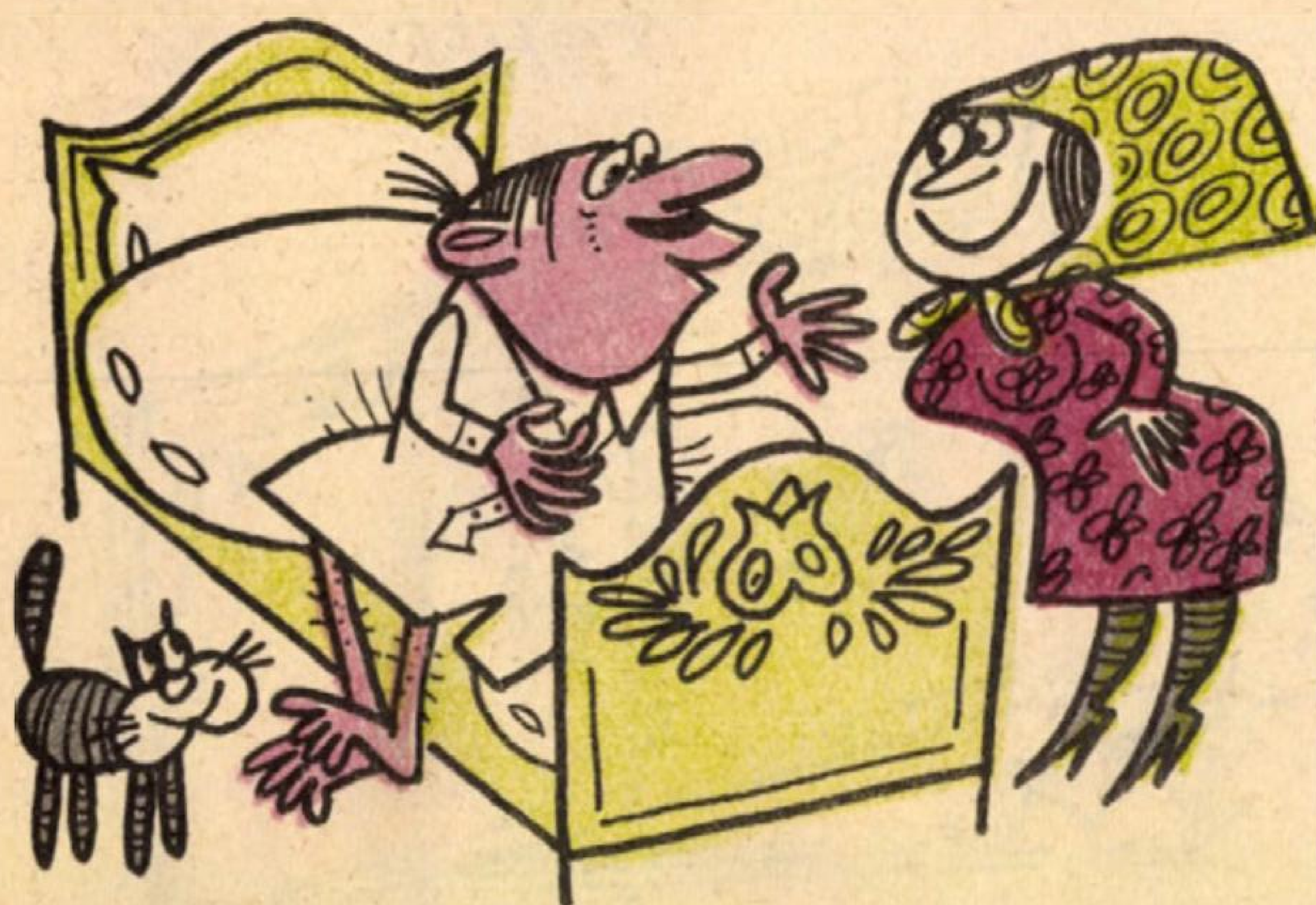
– Beszélj a fejével, nem akar mezőgazdasági pályára menni.

SERTÉSHIZLALÁS

– Ebből szobabútor lesz, abból motor, amabból vesztegetés . . .

ŐSZI VETÉS

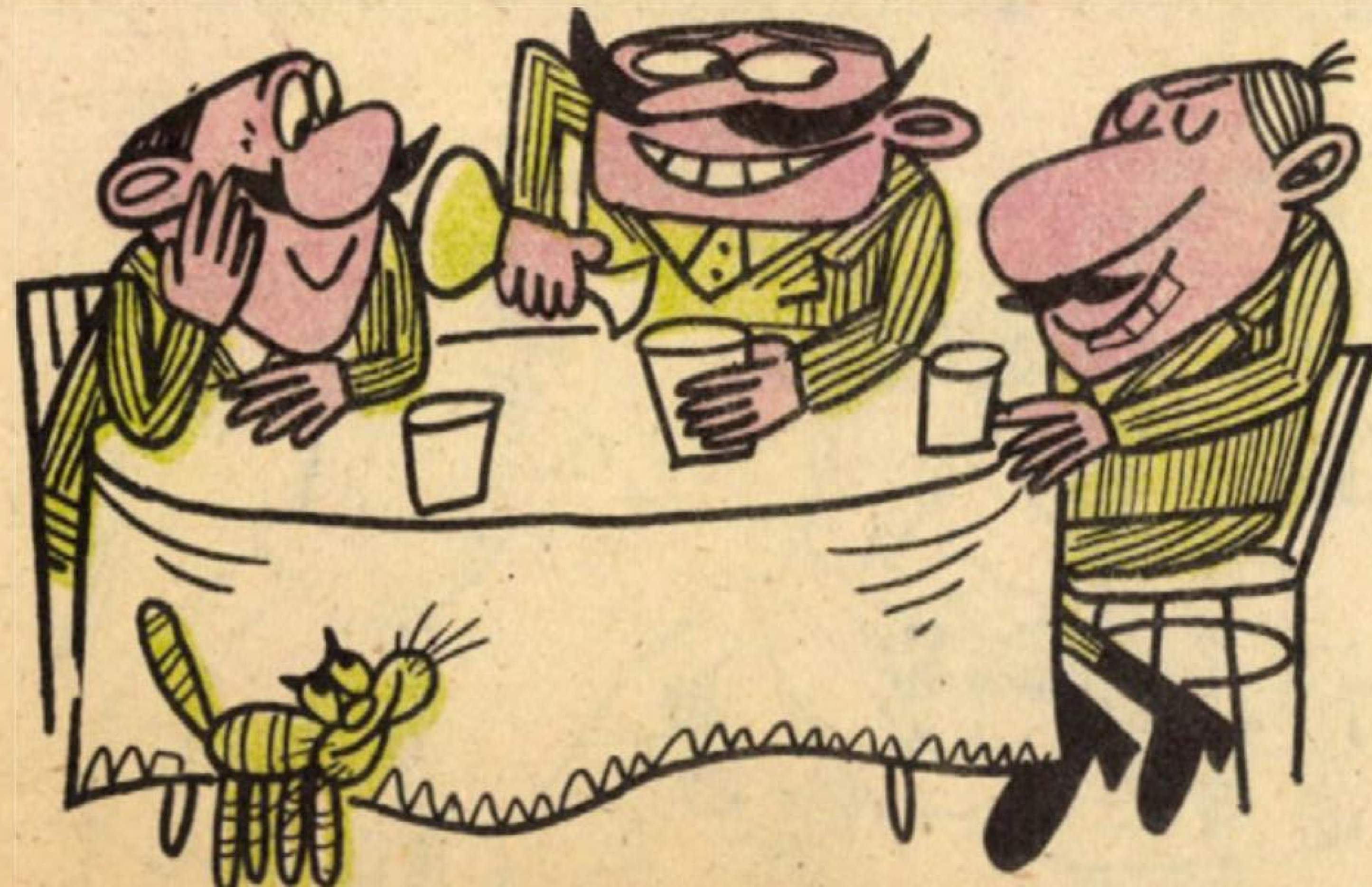
– Vesd meg az ágyat, anyjuk, aztán tavaszig fel se kelünk!

MÉHÉSZET

– Elintézi azonnal, vagy kiengedem a méheimet! . . .

DOHÁNYTERMELÉS

– A sógorom nagyban termeli a dohányt!
– Mint téesz-tag?
– Nem, mint gebines!

HALÁSZAT

– Ekkora orvost fogtam a falunak!

Nívós vetélkedő zajlik a tévé képernyőjén. A téma: az irodalmi műveltség kezdetei, pontosabban, az asszír—babilon kultúra. A lebilincselően izgalmas agypárbaj szereplői: a briliánsan riposztozó, ragyogó intellektusú fiatal esztéta, a zsüri tagjai, meglett urak és hölgyek, „kulturális életünk sok neves személyisége". Végül az imponálóan felkészült, buzgó versenyzők. Más szereplő nincs is, ha ugyan nem számítom azt a leányzót, aki a táblán a számokat taszigálja, mert ilyen is kell.

A vitavezető most az 1-es számú versenyzőhöz fordul és felteszi a kérdést: „Ki fejtette meg az ékírás jeleit?" A versenyző arcán gyötrelem, verejtékcseppek a homlokán, idegesen ráncigálja a nyakkendőjét.

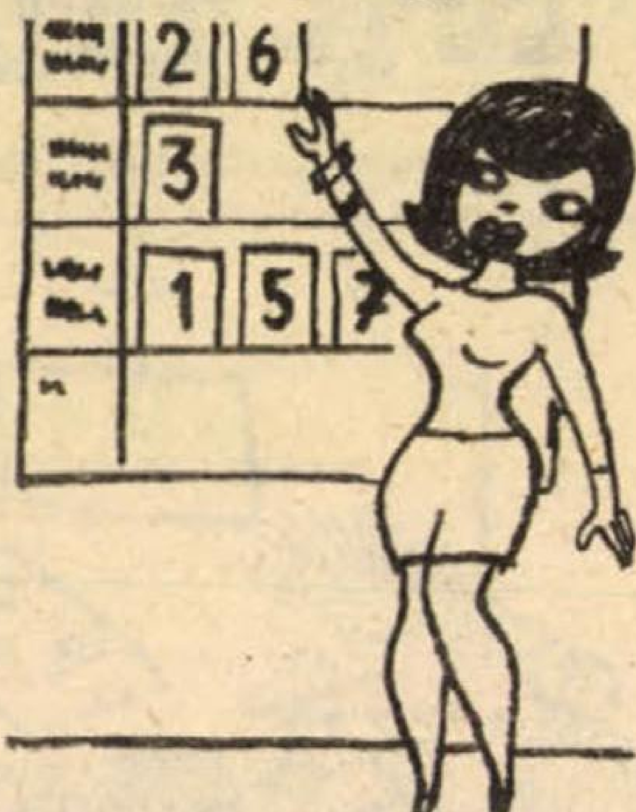
A kamera ezalatt megpihen a számokat taszigáló kislányon. Ezen a csinos arcocskán semmiféle gyötrelem nem tükröződik, végtelen magabiztosság sugárzik róla, mint aki előtt napnál világosabb, hogy az ékírást ugyan Grotefend fejtette meg, csakhogy igazi titkát az ír származású Hincks tárta fel, 1846-ban.

Ámbár lehetséges, hogy erről sejtelme sincs, viszont pontosan tudja, mennyibe kerül a fekete, combig érő női lovaglócsizma a Luxus-áruház kirakatában. Sokkal jobban tudja, mint a professzor és a vitavezető, az a nagyokos.

A kislány határozottan csinos. Mi több, izgató! De kit akarnak itt izgatni? — kérdem én. Nem elég izgalom a nézőnek, hogy a 2-es számú versenyző meg tud-e felelni arra a kérdésre, hogy mi a művelődéstörténeti jelentősége a Gilgamesz eposznak? Tulajdonképpen minek ide ez a csinibaba? A számokat tologatni jól megfelelne egy önműködő villanyszerkezet is.

Ha ezt a kérdést a rendezőhöz intézném, ő bizonyára visszakérdezne: Maga szívesebben nézeget a képernyőn egy háromfázisú egyenirányítós, ellenpólusos eredményhirdetőt, mint egy miniszoknyás sexbombát? Csakhogy én erre azt felelném: hohó, kedves uram, tudomásom szerint itt műveltségi verseny folyik és nem szépségverseny, sem divatbemutató.

Úgy is van: Mit tud a versenyző az Asszurbanipál utáni templomleletekről? Ez itt a kérdés! És nem az, hogy ennek

a kis csibének formás vádlija van-e? (Az van neki, nem vitatom.) A pulóver sem ok nélkül olyan feszes, bizonyos vagyok benne, no végre, már mutatja is a kamera, ugye hogy igazam volt!

A kislány a vitavezetőre függeszti szemét, és az jár az eszében, várja-e őt a stúdió előtt a Pista.

Várja. Már egymásba is karoltak... A kislány: Egy állati uncsi műsorban szerepeltem, öreg krapekok között. Arcuk összeér, forró csók.

Persze, ezt nem a képernyőn láttam, csak úgy elképzeltem. A képen nem is tudom, mi volt eközben. Felháborító, hogy szántszándékkal elterelik az ember figyelmét a kultúra szépségeiről.

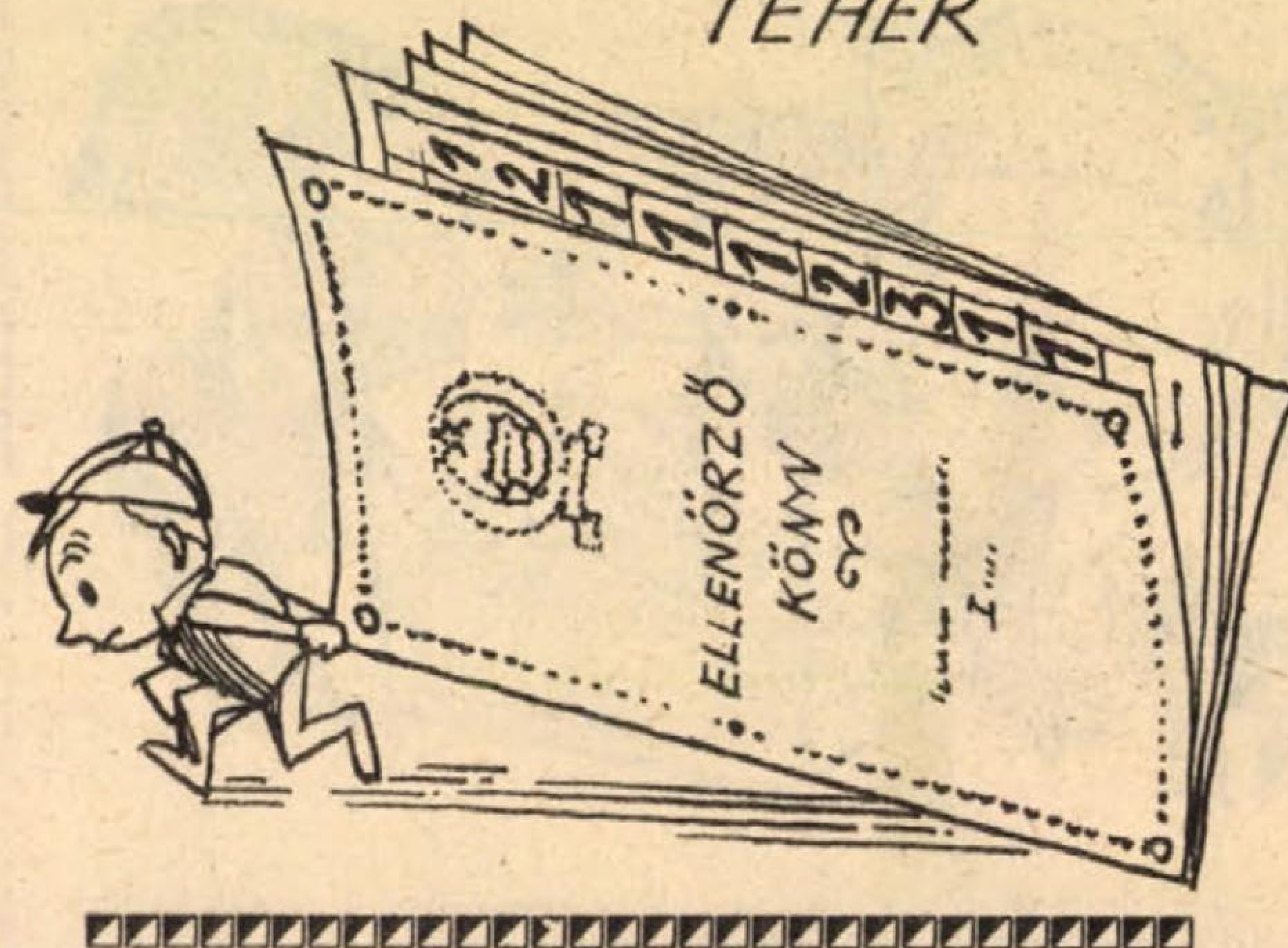
Novobáczky Sándor

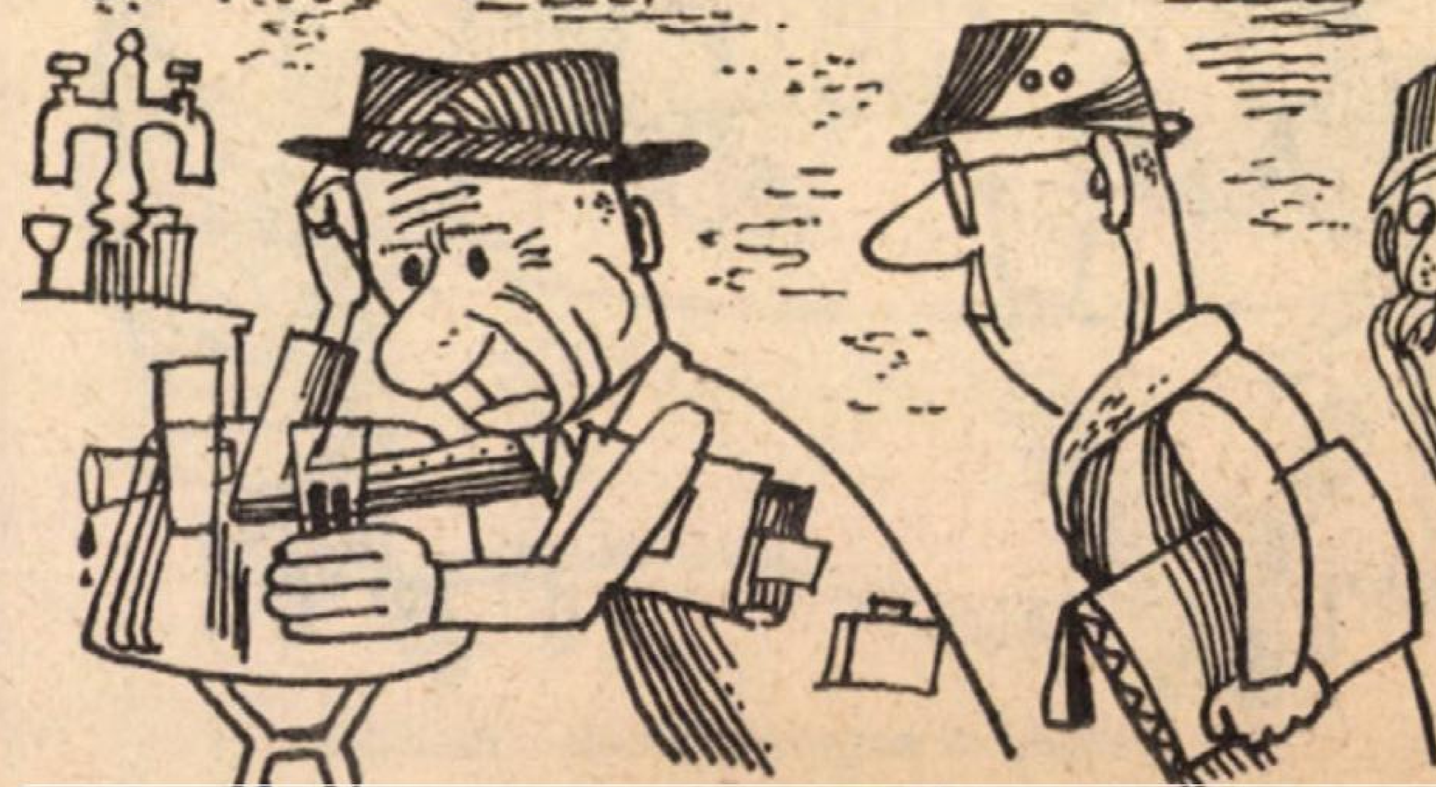

Szűr-Szabó József rajzai

– EGYEST KAPTAM A DOLGOZÓK ISKOLÁJÁBAN!

PÉNZEMBEREK

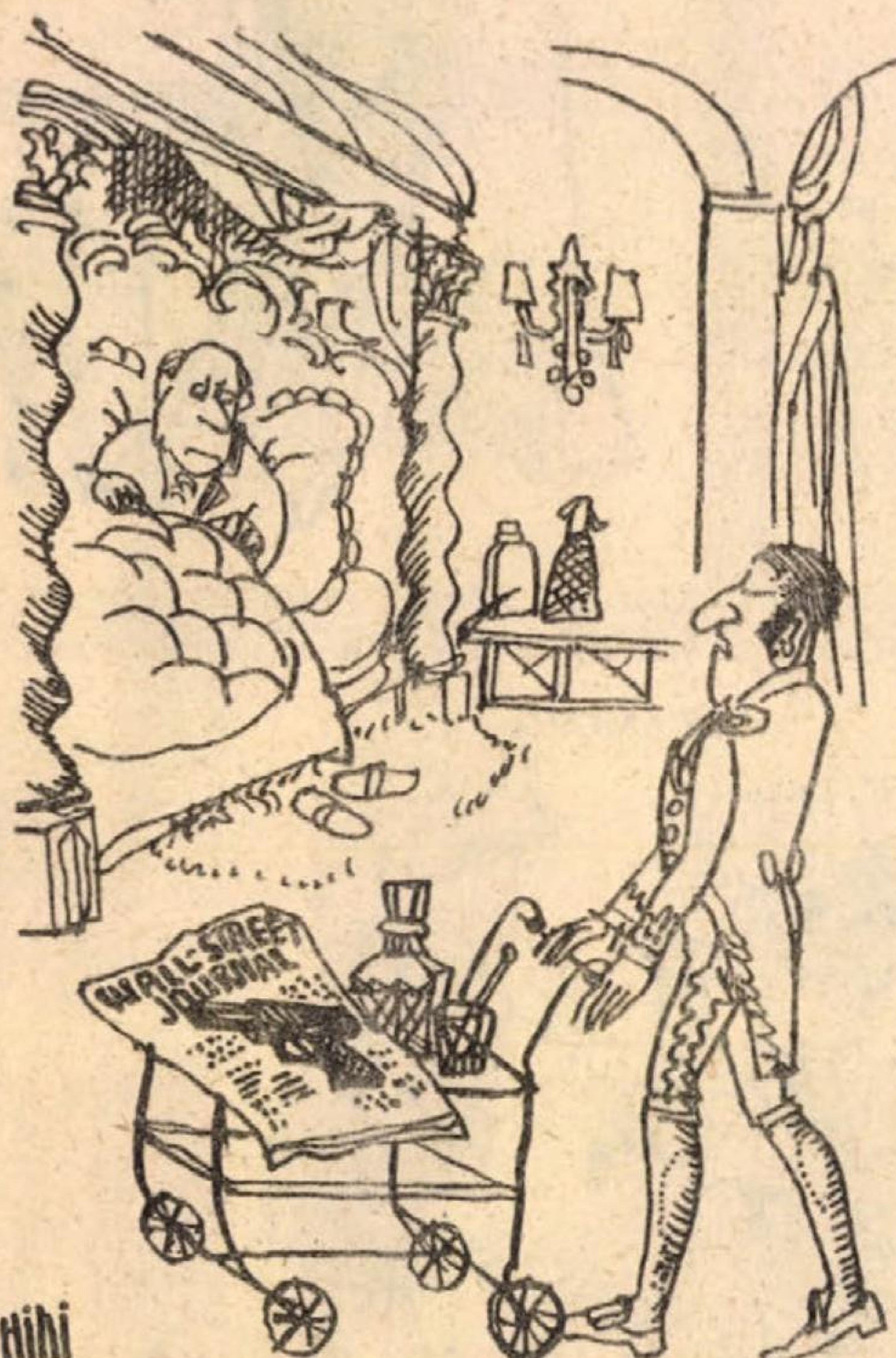

Hegedűs István rajzai

TÁJÉKOZOTT INAS

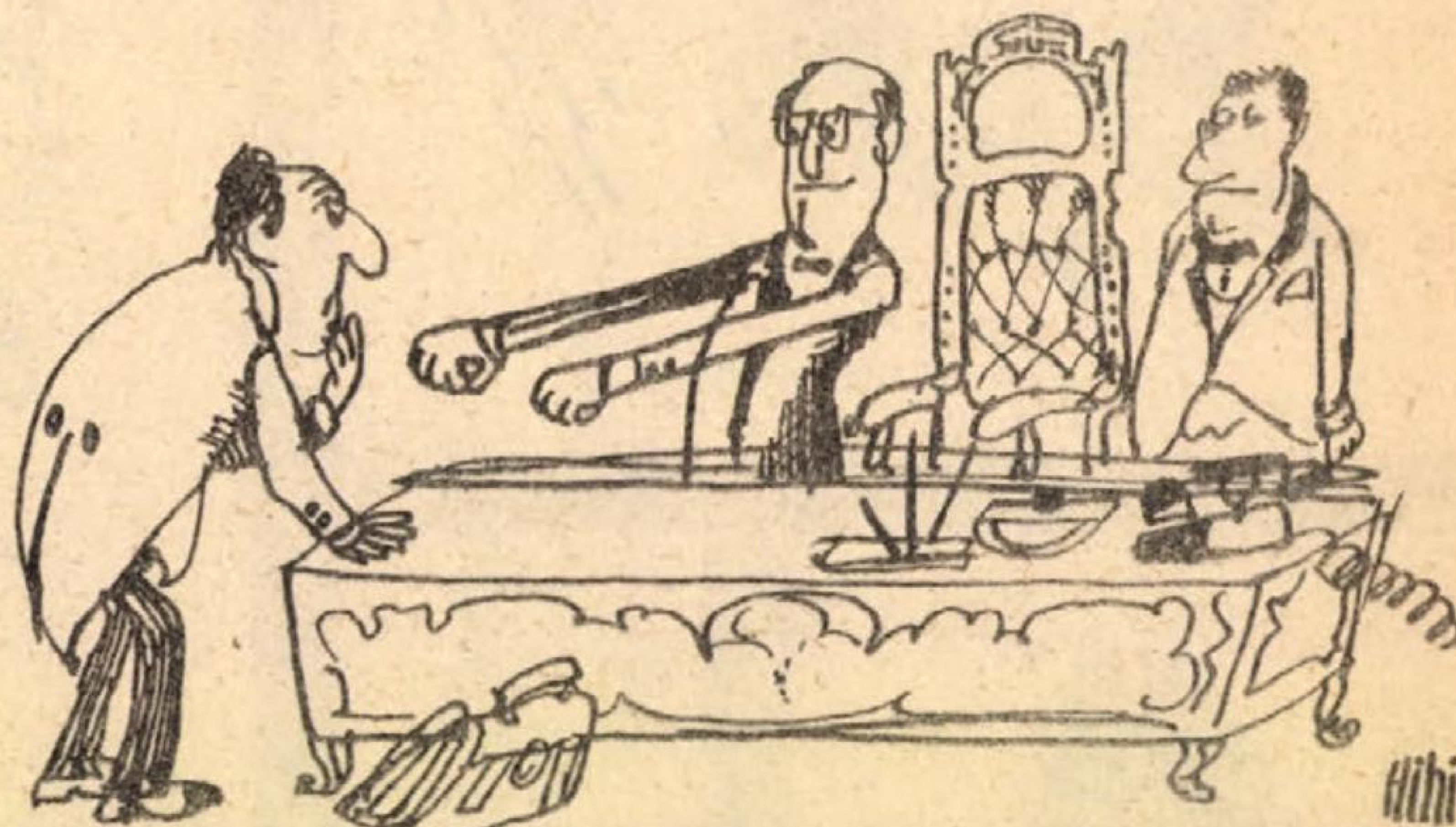

– Teljesen tönkrement, uram!

BELÉPÉS CSAK MEGHÍVÓVAL

KÜLFÖLDI KÖLCSÖN

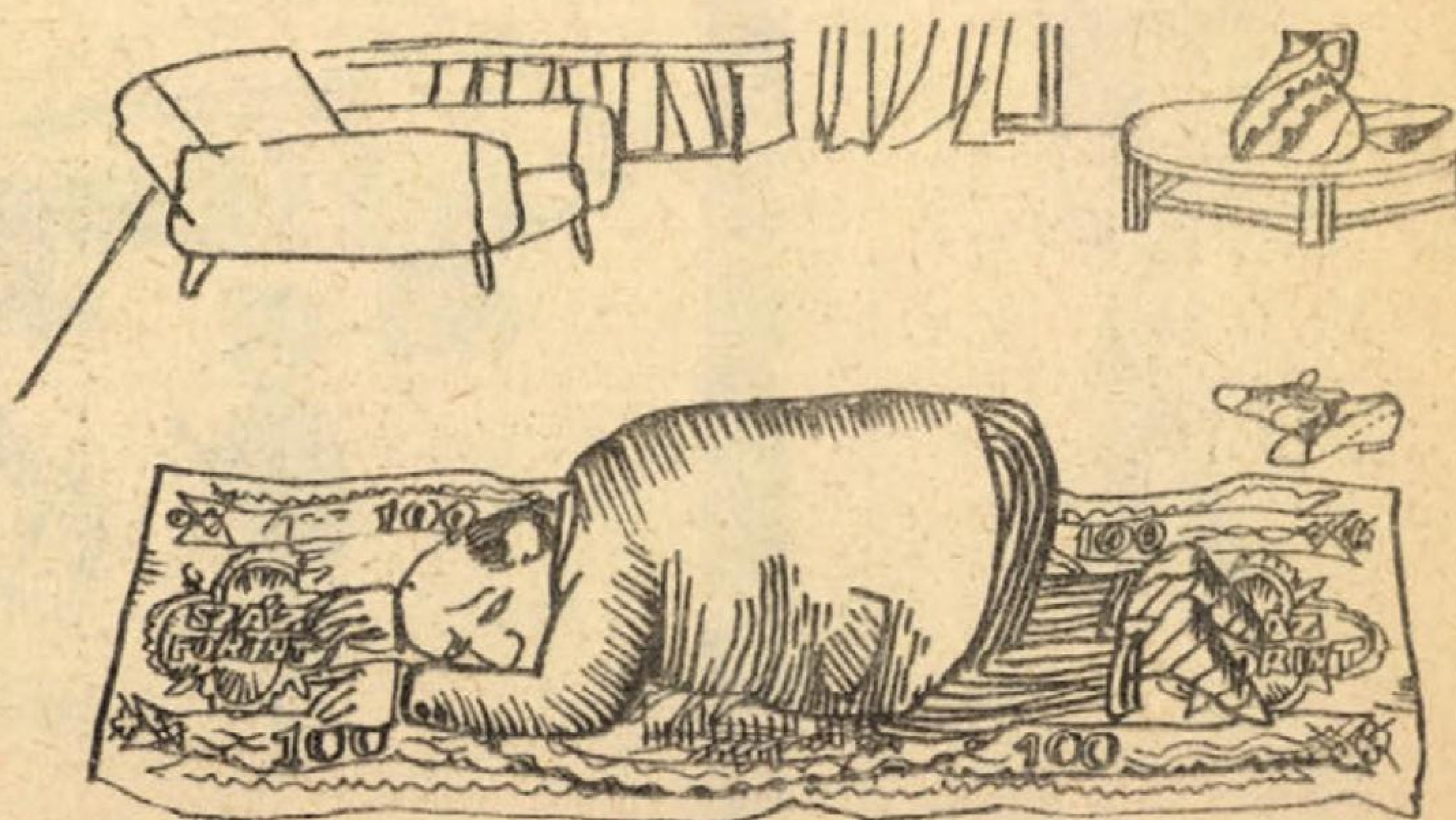

– Na, melyik kezemben van a dollár? . . .

PLASZTIKAI MŰTÉT

IMASZŐNYEG

Vasvári Anna rajzai

– Valódi hamis ékszer?

Mire jó a cowboy-kalap?

SZÁMOZÁS

– A negyvenes kicsi! Adjon talán harminchatost...

Harisnyanadrág, amely fölöslegessé teszi a pulóvert.

PILÓTASAPKA

Sajdik Ferenc rajzai

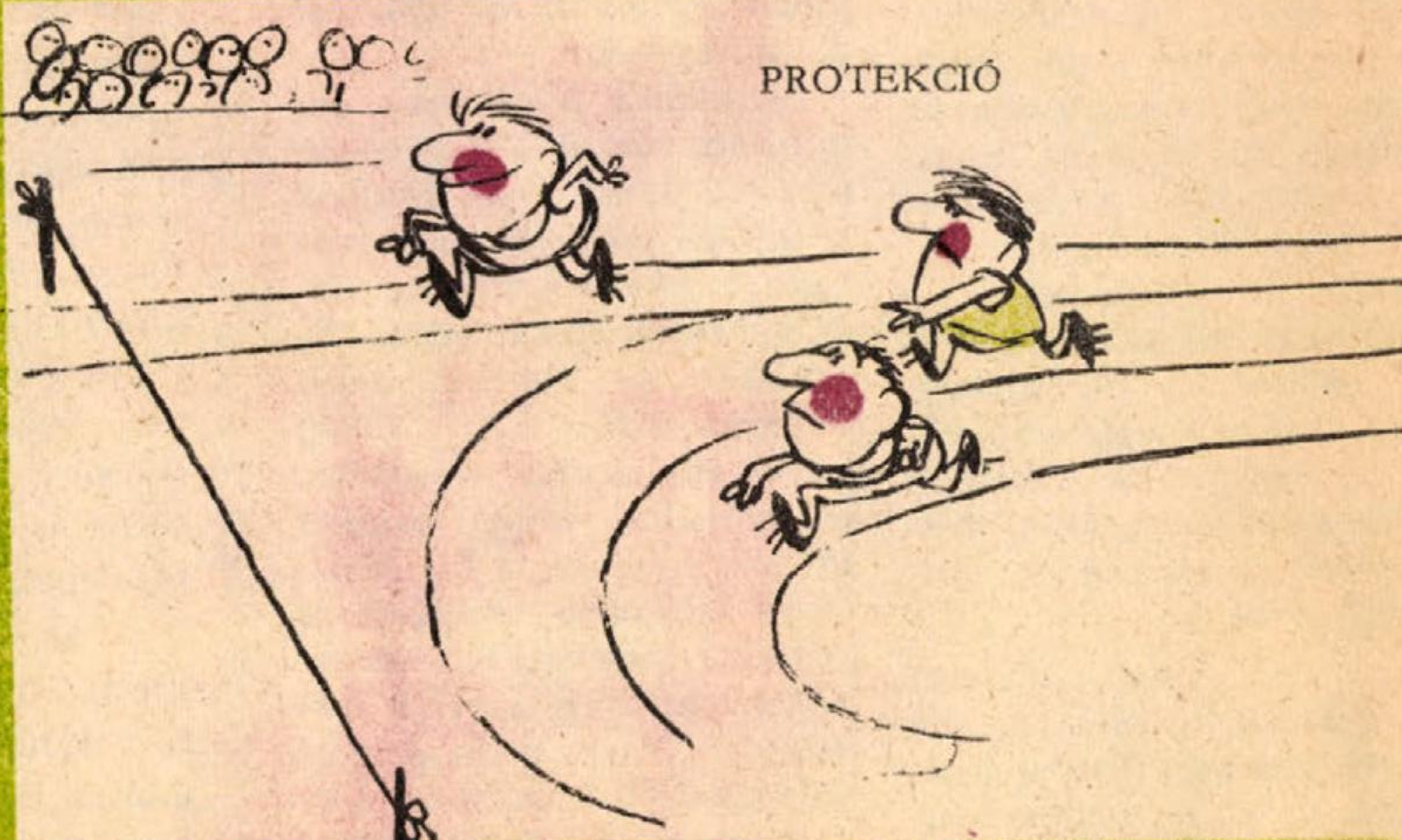
PROFI CSAPAT

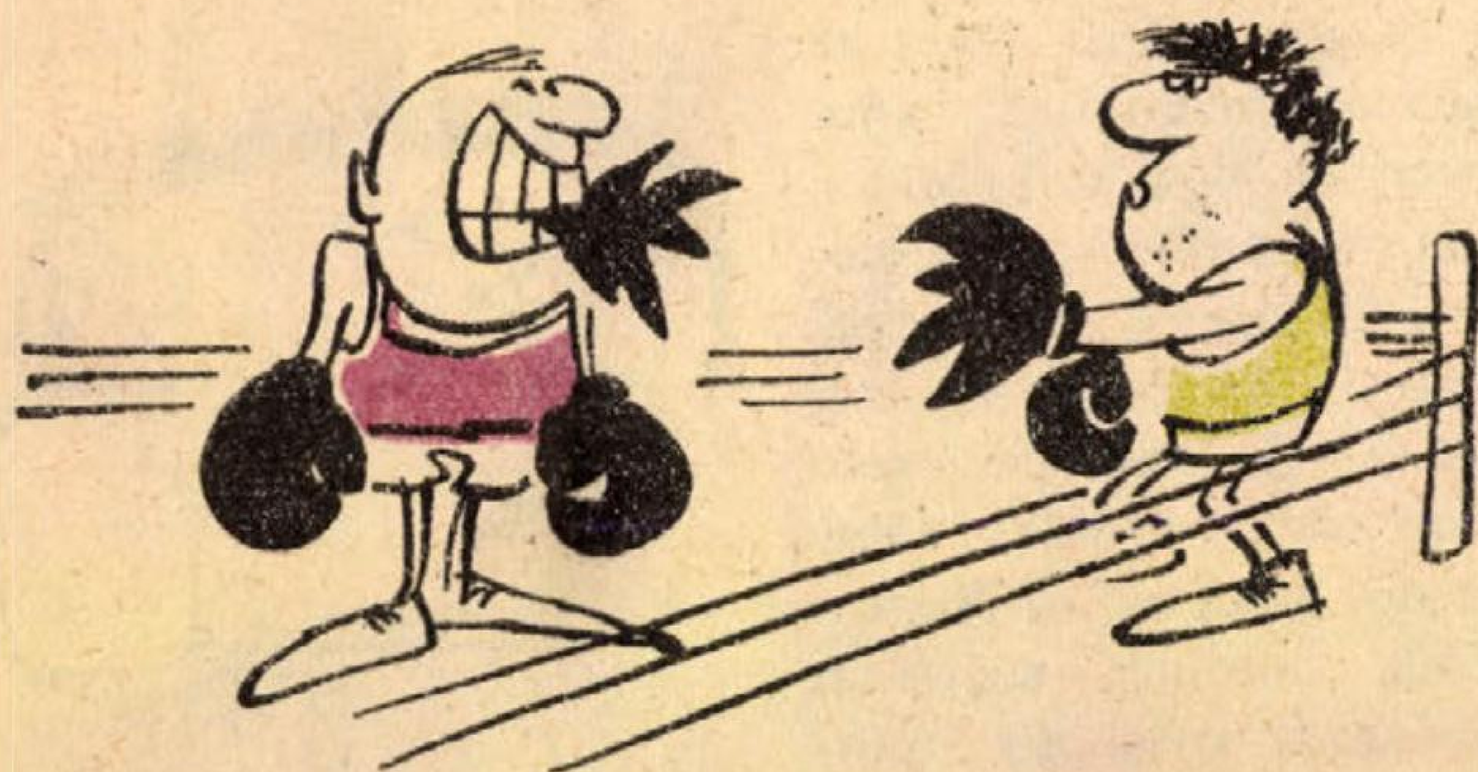
BALESETVÉDELEM

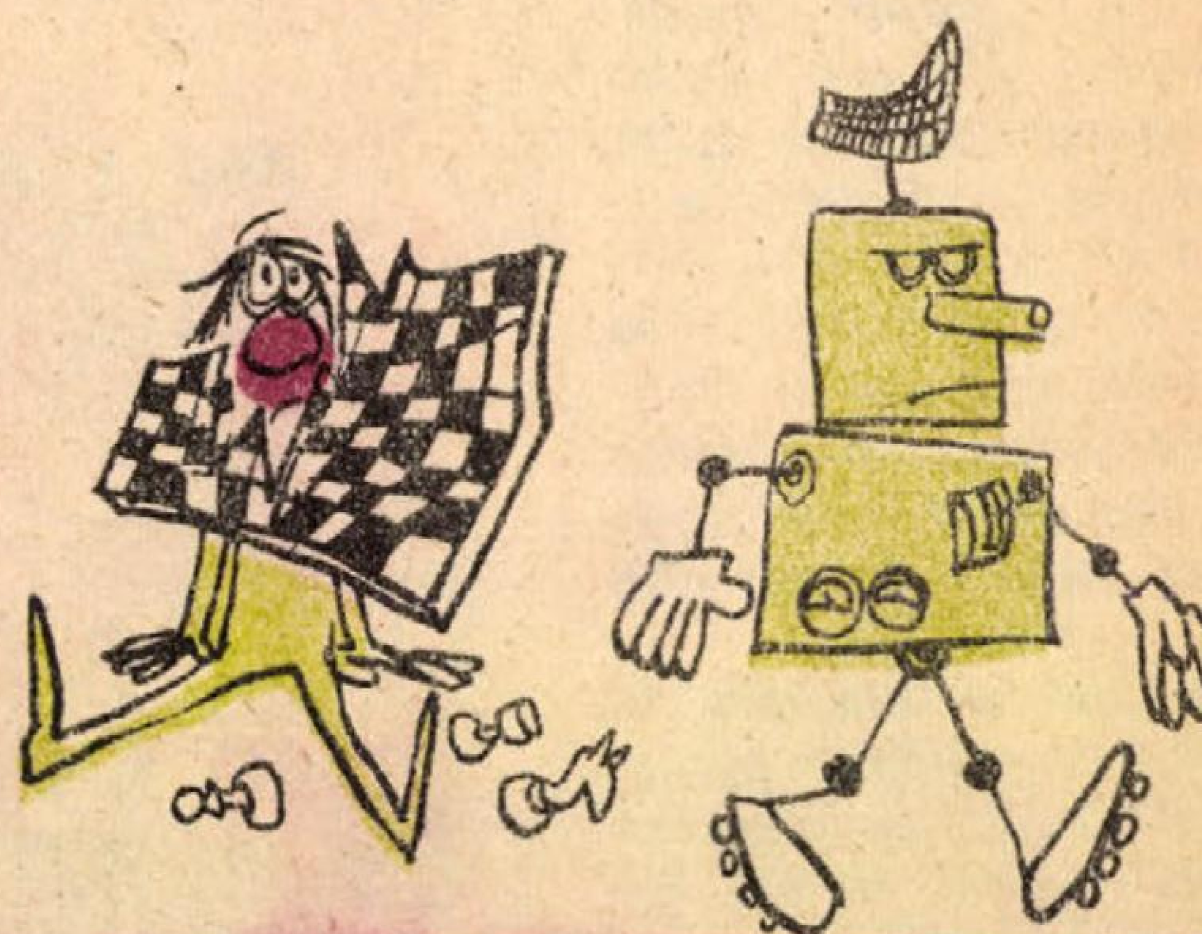
PROTEKCIÓ

GYŐZELEMRE ÉHES VERSENYZŐ

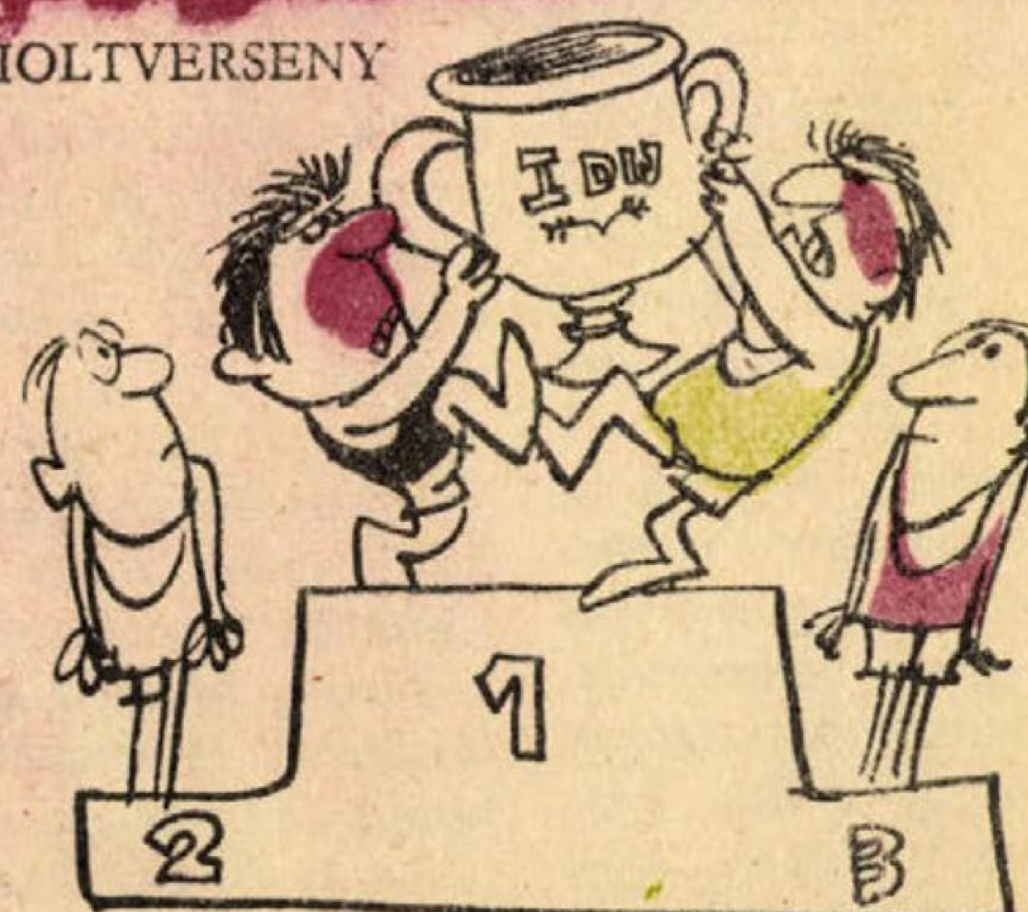
SAKKOZÓ AUTOMATA

MARATONI FUTÁS

HOLTVERSENY

SAJDIK

Történelmet azért nehéz írni, mert az ember ugyan tudja, hogy nem úgy volt, ahogy sokáig hitte, csak azt nem tudja: hogy volt? Ezért felbecsülhetetlen jelentőségű az ún. deheroizáló (hőstelenítő) eljárás, amellyel hivatott és hivatlan történészek napnál fényesebben kimutatják mindennek az ellenkezőjét, s ezzel visszaadják az egyszerű emberek önbizalmát. Nincs kényelmetlenebb érzés ugyanis, mint tökéletes hősökről olvasni, akik mérhetetlen magasságban állnak fölöttünk.

Az én önbecsülésemet például sokáig zavarta egy ismert spártai király, Leónidasz, aki a történelemkönyvek lelkendező tanúsága szerint háromszázad-magával védte a Thermopülai-szorost a perzsa inváziós haderő ellen, végül a maroknyi görög csapat kénytelen volt az utolsó szálig elesni, de csak azért, mert árulás segítette a perzsa agresszorokat. Rossz érzés arra gondolnom, hogy soha sem védtem a Thermopülai-szorost, a perzsák közül egyedül a sahot ismerem, és annak is csak első feleségét, Sorayát.

Most aztán kiderült az igazság! Egy thébai görögdinnyeföldön meglepetésszerűen színre került ún. Thermopülai-tekercsek jóvoltából végre megtudtuk, hogy is volt csak abban a szorosban! Kiderült, hogy Leónidasz régi diverzáns volt, akit a perzsák építettek be a spártai monarchiába. Kémtevékenységéért rendszeres juttatásban részesült a perzsa Felforgató Hivataltól. Ezenkívül is feslett életet élt, mértéktelenül ivott, és folyton vakarózott.

A Thermopülai-szorost nagy túlerővel védte, kétszázezer görög harcos volt a parancsnoksága alatt, továbbá egy helóta hadosztály és felfegyverzett görög-pótlók. A perzsák csak egy csökkentett létszámú járőrt küldtek a szoros felderítésére. A görögök olyan túlerőben voltak, hogy alig fértek el a szorosban, s minduntalan felhangzottak a heves összetűzések hangjai:

— Ne tessék lökdösődni!

— Engem is nyomnak hátulról!

Amikor pedig megindult a támadás, az egyik perzsa felderítő felismerte Leónidaszt, és szemrehányást tett neki, hogy elfogadta a perzsa adófizetők verejtékéből összekuporgatott júdáspénzt, és akkor itt visszaél a túlerejével.

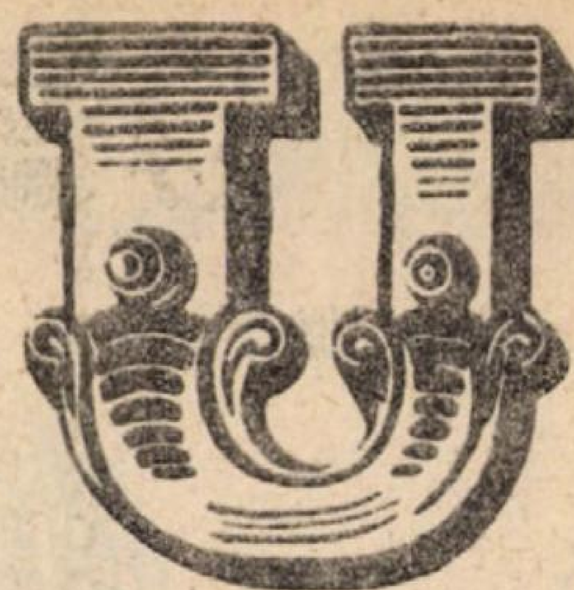
Leónidasz fölényesen legyintett, majd visszavonulást vezényelt. A görögök az utolsó emberig visszavonultak. Ekkor a perzsa járőr vezetője, egy tizedes, háromszáz új obulust adott Leónidasznak. A király mind egy szálig elfogadta, és elárulta, hogy nagyon jól jön neki ez a kis pénz. Hogy elterelje magáról a gyanút, emlékművet emeltetett magának, ezzel a felírással: „Hurrá a nagy Leónidasznak!" Később a Lakedaimoni Történelmi Intézet a felmerült új adatok alapján kicseréltette a feliratot erre: „Nem cselekedtük, amit megkövetelt a haza!" A vésnök azonban

részeg volt, és „nem" helyett „meg"-et vésett, s mivel a görög akadémia még nem döntött az egybe- vagy különírás kérdésében, egybevéste a „cselekedtük" szóval.

Ez az igazság. További jelentős deheroizálások várhatók még, hogy csak Hérakleszt említsem, akiről kiderült, hogy a sokat reklámozott tizenkét feladat közül saját maga egyet sem végzett el, valamennyit kiadta bérmunkába.

Feleki László

Ülök a gépkocsivezető mellett, síkos, csúszós az út, szolidan baktatunk, vigyázni kell, jó, ha éjfélre felérünk Pestre. Egykedvűen hull a hó, egykedvűen dolgoznak a tisztító karok a szélvédő üvegen, jobbra-balra, jobbra-balra, a reflektor fényében azonos időközökben bukkannak elő, s tűnnek a semmibe az útszéli fák, szörnyen álmosító az ilyesmi. Kruspér szaktárs, a sofőr is így érezheti, mert beszélgetést kezdeményez.

— Mit gondol — fordul kicsit felém —, ki az az ember nálunk, aki a legeslegjobban ismeri a vállalat belső, titkos ügyeit?

— Hát — tűnődöm —, talán az igazgatónk. Vagy a főmérnök. Esetleg a személyzetis.

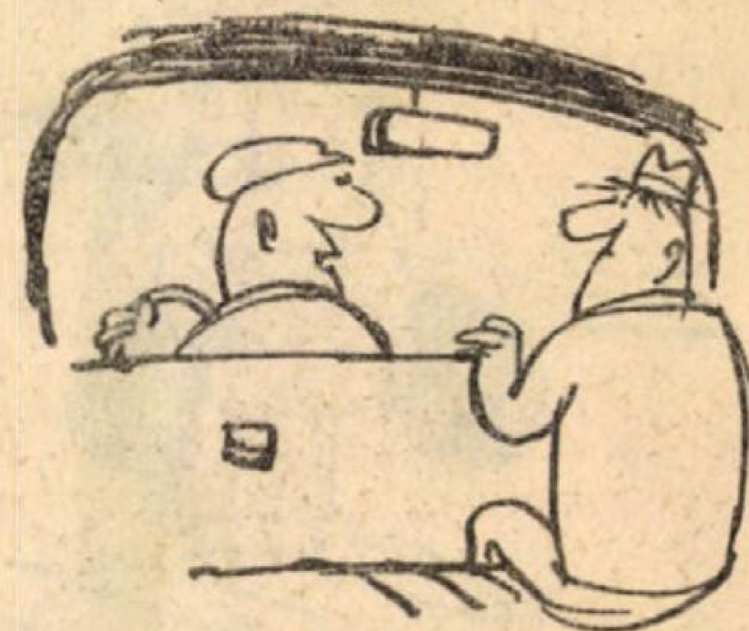
Kruspér szaki kuncog.

— Nagy tévedés, mert az igazgató kartársnak gőze sincs arról, hogy mit gondol, miket mond róla a háta mögött a főmérnök, meg a személyzetis. És fordítva. Csak egyedül a gépkocsivezető tud mindent, a jelen esetben: én. Mert az autóban a fejesek, amikor szólóban furikáznak, valahogy mindig bizalmasak a sofőrhöz, haverkodnak vele, elmondják neki, ami a szívükön fekszik. Ha meg többen utaznak, úgy társalognak egymással a kocsiban, mintha ott sem volnék. Így aztán én mindent első kézből kapok meg. Kovács Tóni még vígan fütyörészett a raktárban, amikor én már tudtam, hogy be van adva ellene a rendőrségi feljelentés, súlyos társadalmi lopás miatt. Az egész vállalatnál én értesültem a leghamarább arról is, hogy mennyi lesz a nyereségrészesedés, hogy Bertalanné elcsábította a főkönyvelő kartársat, aki válni akar, hogy egy szobabútorért átjönne hozzá az Utéká jobbszélsője, hogy azt a kis szöszit, a Kovásznai Arankát, nem az esze miatt javasolják műszaki egyetemre, hogy a miniszterhelyettes elvtárs át lett verve a beruházási programmal, hogy Tőzsér kartárs a gyártmányfejlesztési osztályról — zugivó, hogy Csindra Pétert azért küldik annyit külföldre, hogy hátha egyszer végleg kint marad, és egy igazi szakembert vehetünk a helyébe. Folytathatnám még, akár holnap reggelig. És mit gondol, jó az nekem, hogy ennyit tudok?

— Biztosan.

— Nehogy azt higgye. Hiába értesülök mindenféle érdekes dologról, soha senkinek nem beszélhetek arról, ami itt a kocsiban a fülembe jut. Csak ülök, hallgatok, bólogatok. Mert csak addig biztos az állásom, amíg megjátszom nekik a süketfajdot. A pletykás pilótán hamarabb túladnak, mint a rossz pénzen. Ezért aztán tartom a szám.

— Nono — jegyeztem meg kedélyesen —, itt va-

lami nem stimmel, hiszen például most is egy csomó intim ügyet elmesélt nekem.

Egy pillanatra felém fordult, vállat vont.

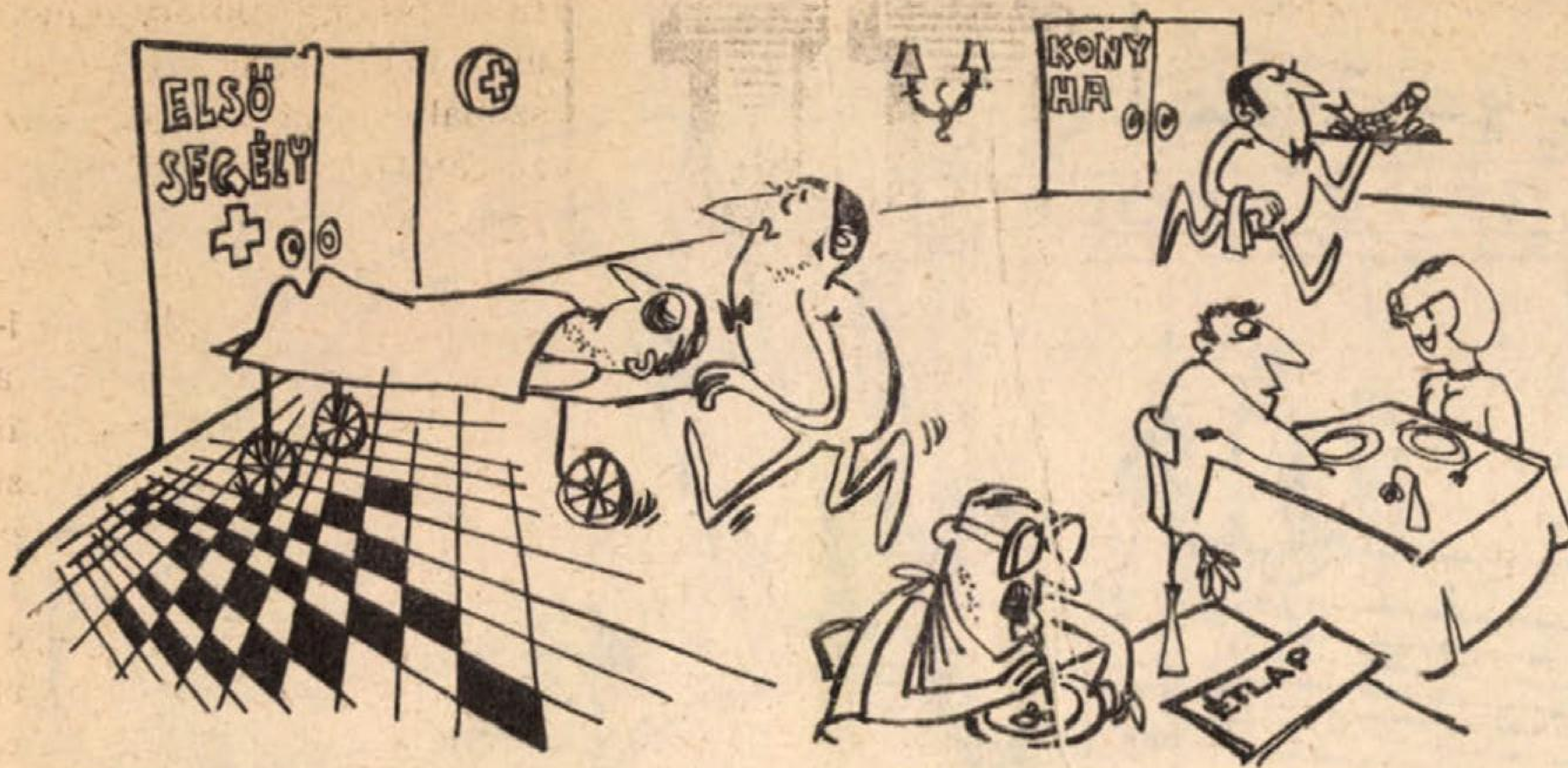
— Magának már lehet. Tegnap a személyzetist vittem le Ceglédre, ő informált, hogy maga januárban repül, közös megegyezéssel.

A megdöbbenéstől szóhoz sem jutottam.

Előttünk egykedvűen hullták a nagy hópelyhek, egy Trabant ránk dudált, aztán büszkén elénk vágott...

Kürti András

MINDENT EGY HELYEN

VENDÉGLÁTÁS

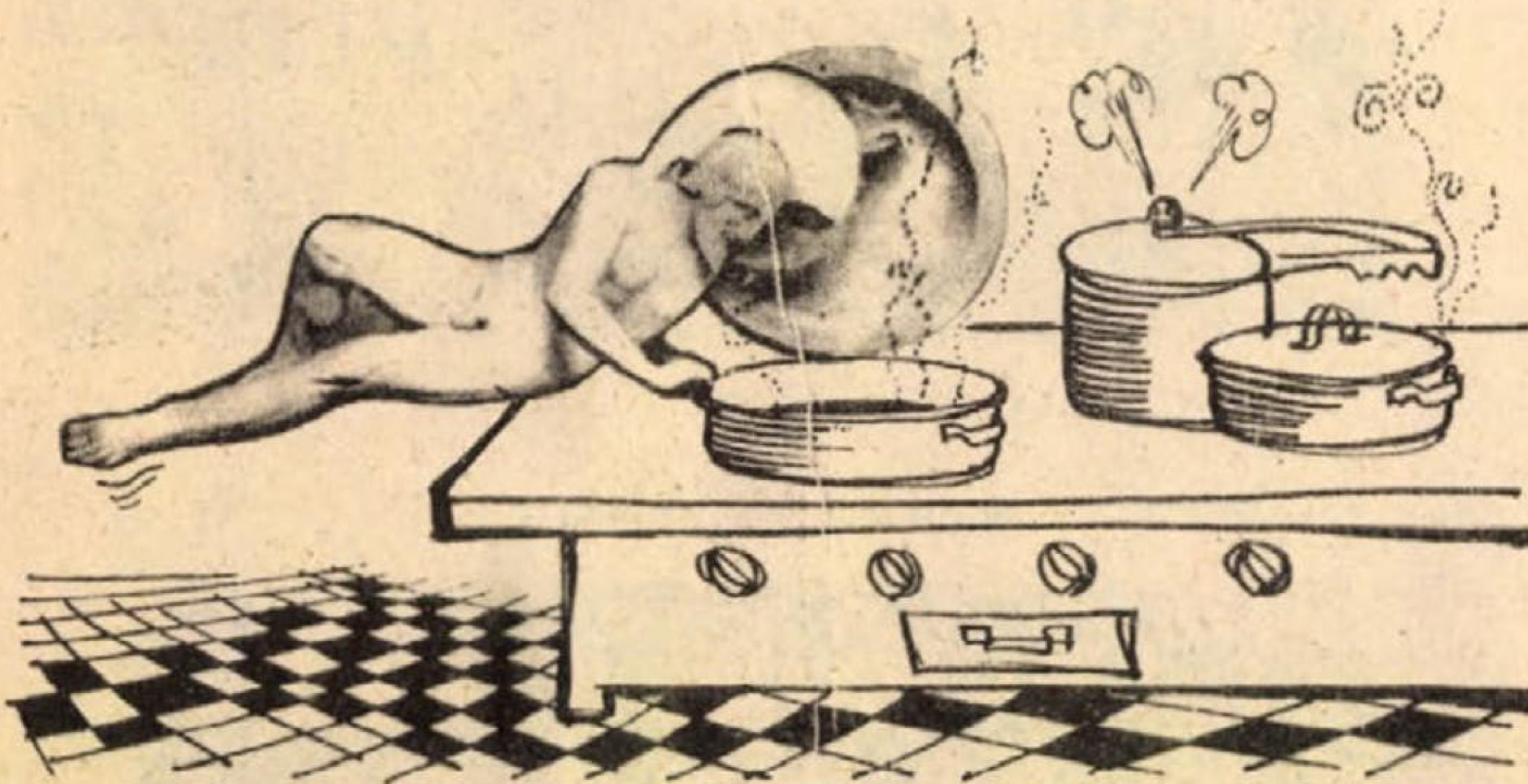
Barát József rajzai

RIASZTÓBERENDEZÉS

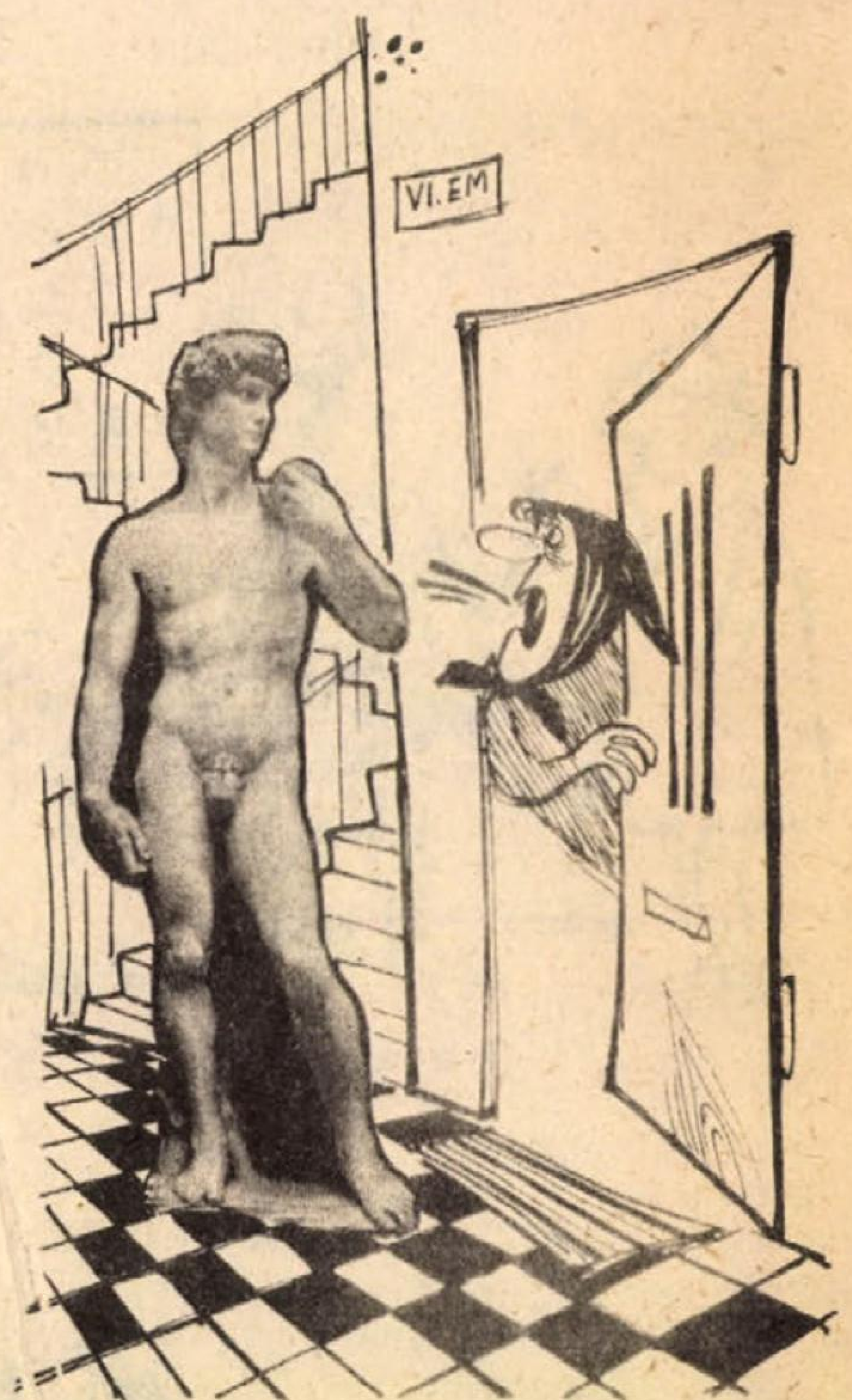
– Bocsánat, megkínálhatom egy kis karácsonyi bejglivel? . . .

KÖZÉTKEZTETÉS

– Ez igen, bableves csülökkel! . . .

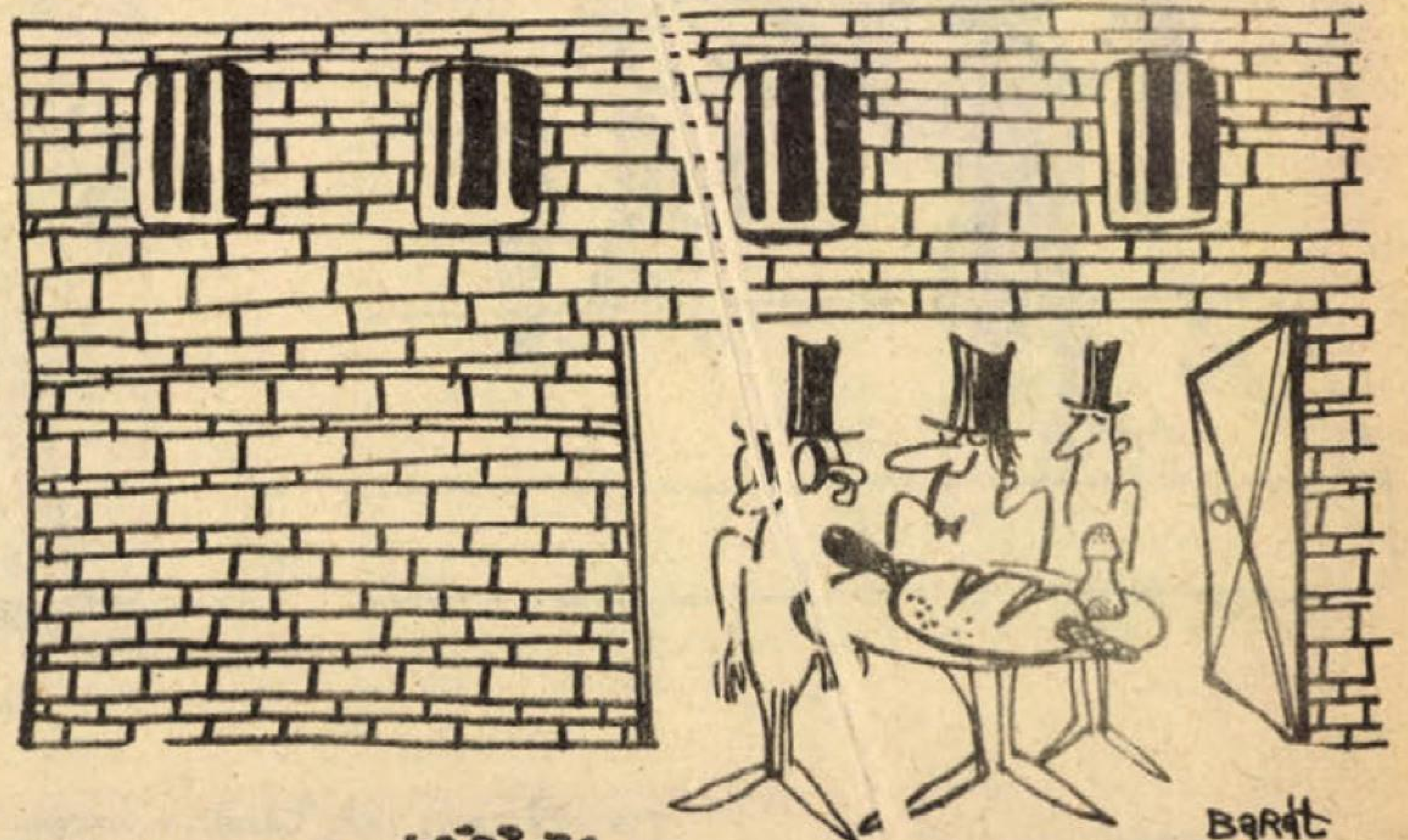
MAI DÁVID

– Vegye tudomásul, itt nincs semmiféle házi buli.

TÖRZSVENDÉG

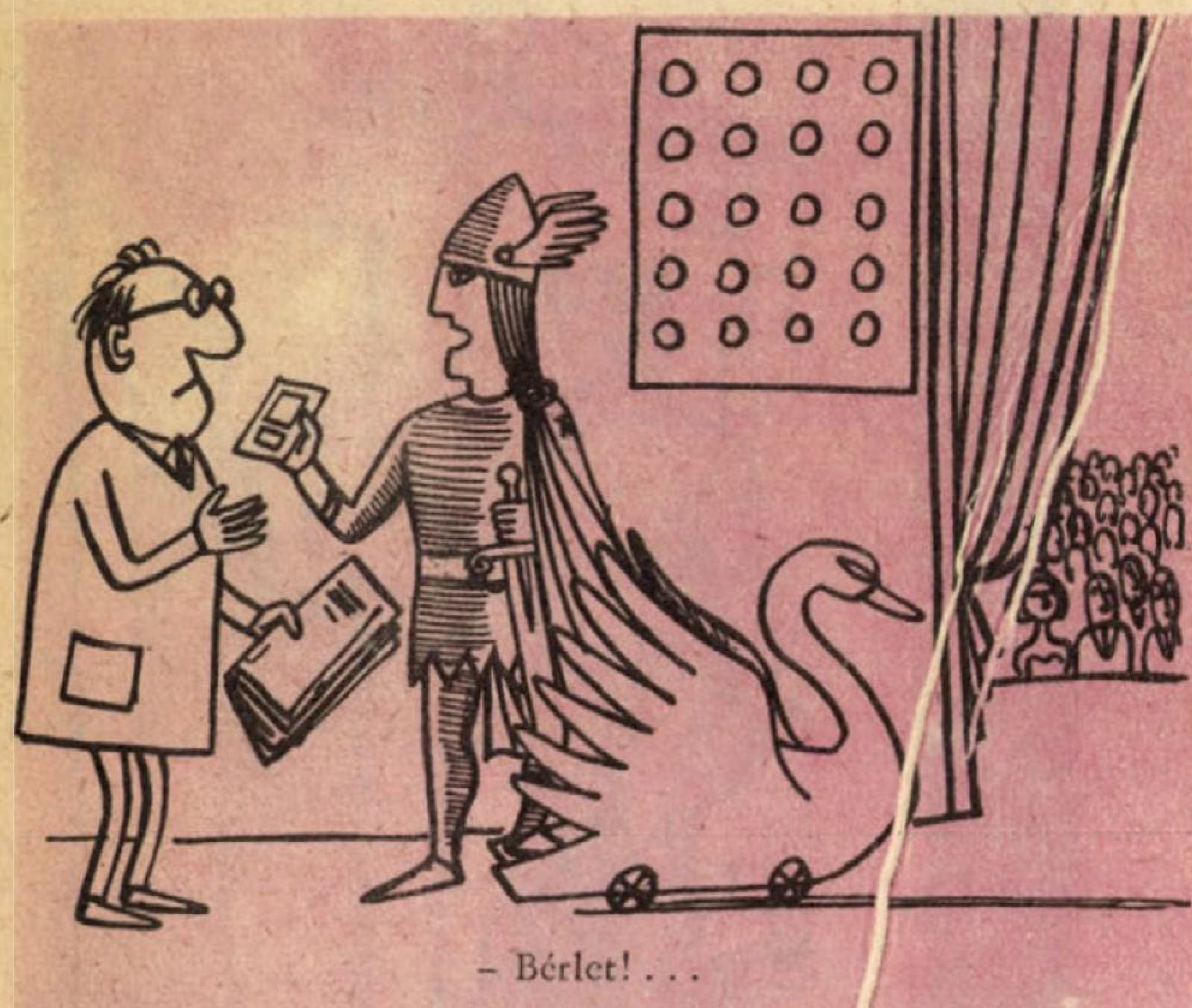

Várnai György rajzai

NEHÉZ ZENE

LOHENGRIN

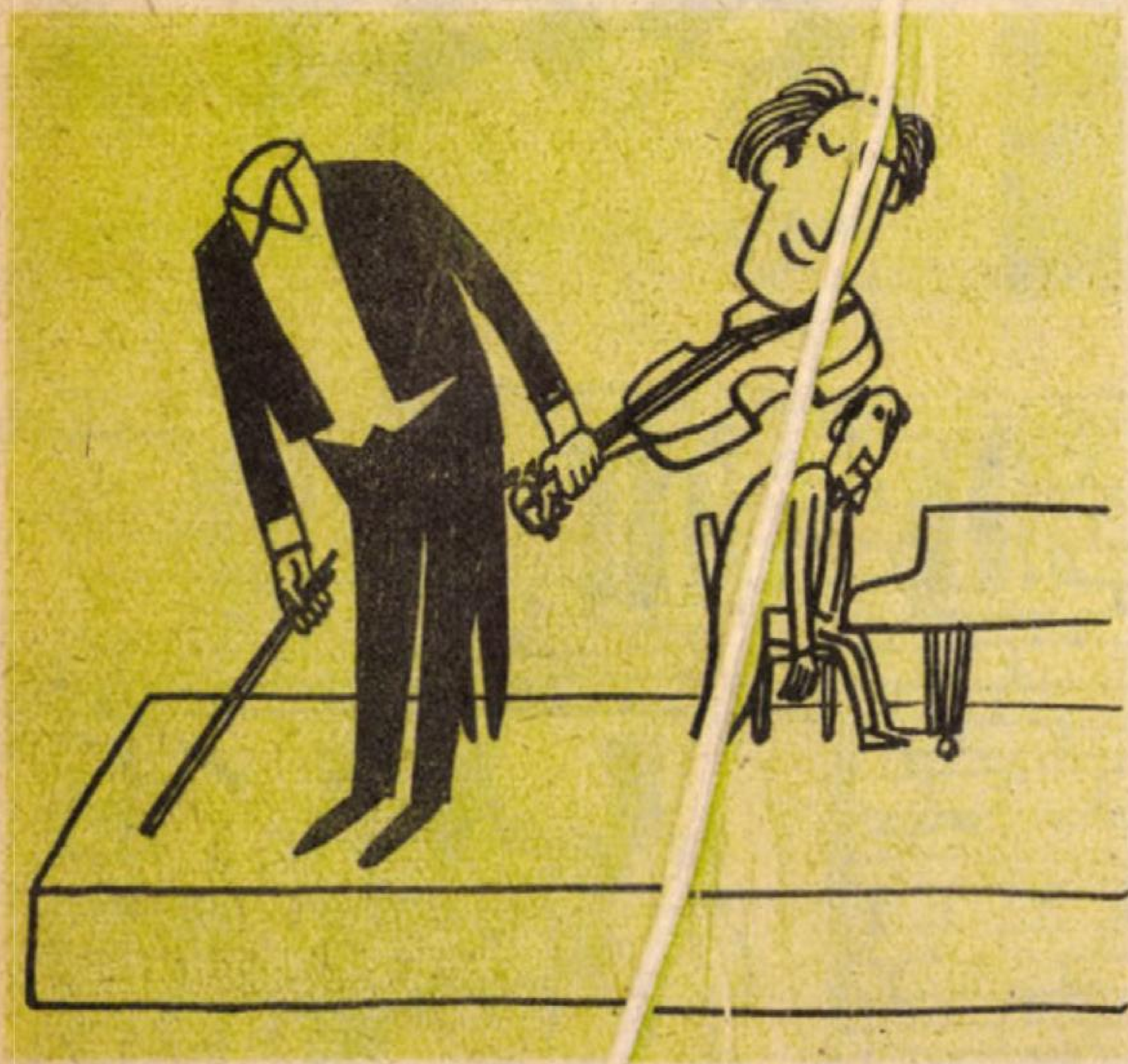

– Bérlet! . . .

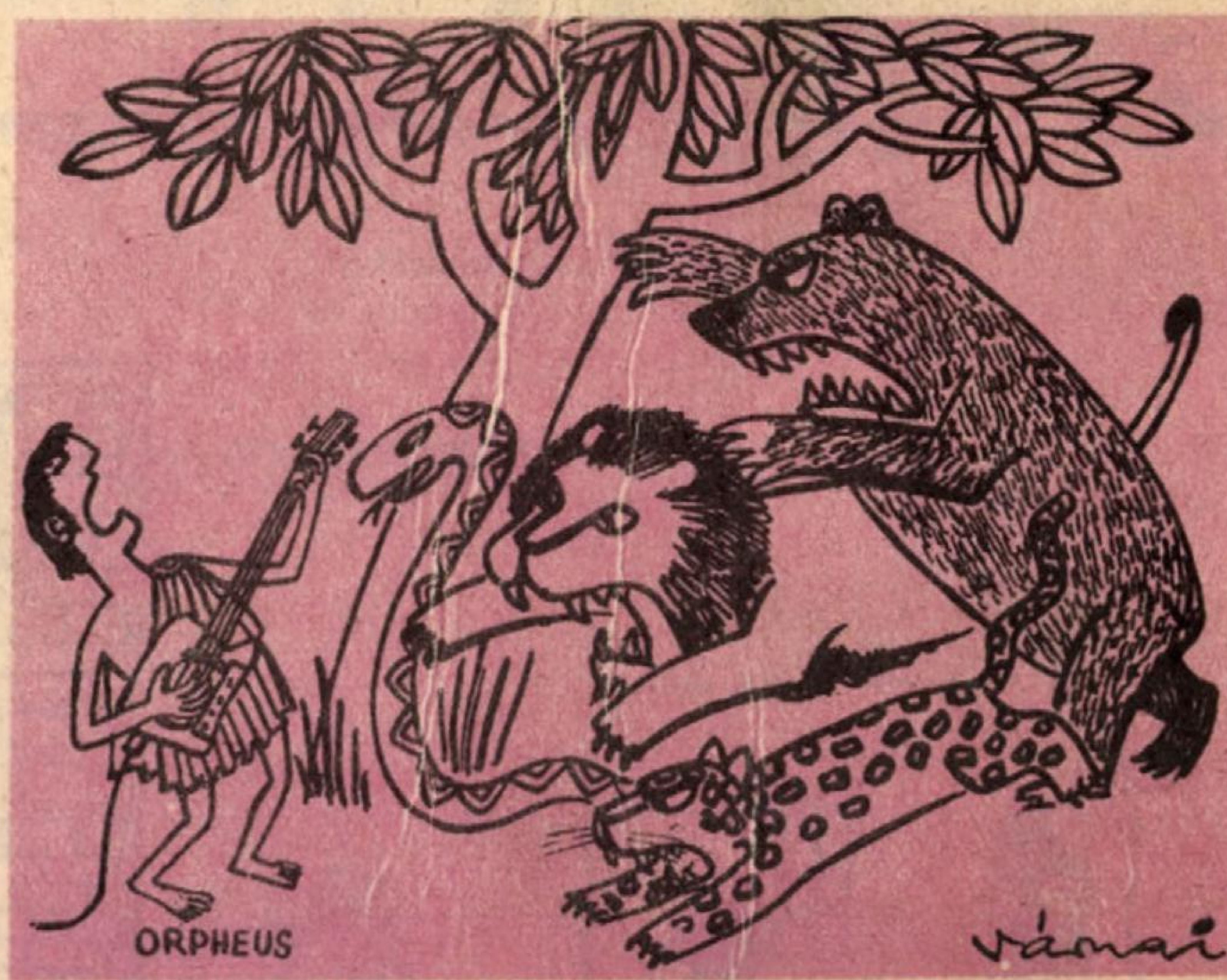
REKORD-KÍSÉRLET

A NAGY HEGEDŰVIRTUÓZ

MODERN ORPHEUS

Aki nem lecsendesíti, hanem megvaditja a vadállatokat.

Főszerkesztő: Tabi László – Szerkesztő: Földes György
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat – Felelős kiadó: Csollány Ferenc – Szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál utca 14.
Tel.: 335–718. – Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343–100. *142–220 – 67.1682 – Kossuth Nyomda, Budapest
Árusítja a Magyar Posta
INDEX: 25504